

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

23 februari 2005

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

BELEIDSNOTA GELIJKE KANSEN 2004-2009

BELEIDSNOTA STEDENBELEID 2004-2009

BELEIDSNOTA INBURGERING 2004-2009

Inhoud

Nr. 23

Woensdag 23 februari 2005
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerpen van decreet Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van decreet Indiening en verwijzing	1
Voorstel van resolutie Indiening en verwijzing	1
Verslagen Indiening	2
Met redenen omklede moties Indiening	2
Verzoekschriften Indiening	2
Mededelingen van de Vlaamse Regering Indiening	3
Mededeling van het Rekenhof Indiening	3
Mededeling van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Indiening	3
Mededelingen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) Indiening	4
Mededelingen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MiNa-Raad) Indiening	4
Mededelingen van gemeenten Indiening	4
Arresten van het Arbitragehof Indiening	5
Kennisgevingen van het Arbitragehof Indiening	5

Beleidsnota Gelijke Kansen 2004-2009, ingediend door mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen – 98 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4	
Bespreking	5
Sprekers: mevrouw Hilde Crevits, de heer Jan Penris, mevrouw Helga Stevens, minister Kathleen Van Brempt en mevrouw Veerle Heeren	
Beleidsnota Stedenbeleid 2004-2009, ingediend door de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering – 83 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4	
Bespreking	12
Sprekers: mevrouw Cathy Berx, de heren Jan Penris, Sven Gatz, Jan Roegiers en Bart De Wever, mevrouw Mieke Vogels en minister Marino Keulen	
Beleidsnota Inburgering 2004-2009, ingediend door de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering – 84 (2004-2009) – Nrs. 1 tot 4	
Bespreking,	21
Sprekers: mevrouw Cathy Berx, de heren Jan Penris, Sven Gatz en Chokri Mahassine, mevrouw Mieke Vogels, minister Marino Keulen, de heren Francis Vermeiren en John Vrancken, mevrouw Veerle Heeren en de heren Gilbert Van Baelen en Bart De Wever	
Regeling van de werkzaamheden	38

VOORZITTER: De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.08 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gilbert Bossuyt, Margriet Hermans: gezondheidsredenen;

Kurt De Loor, Ludo Sannen: buitenslands;

Jaak Gabriels, Etienne Schoupe, Robert Voorhamme: ambtsverplichtingen.

ONTWERPEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend:

- Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst van 4 april 2003 tussen de federale overheid en de gewesten met het oog op de verwezenlijking van het programma van het Gewestelijk Expresnet van, naar, in en rond Brussel – 200 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.
- Ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake wonen, inburgering en stedelijk beleid – 202 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: De volgende voorstellen van decreet werden ingediend:

- Voorstel van decreet van de heer Jef Tavernier inzake de Vlaamse ontwikkelingsamenwerking – 194 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme.
- Voorstel van decreet van de heer Jos Bex betreffende de buurtwegen en de trage wegen – 201 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.
- Voorstel van decreet van de heer Ludwig Caluwé c.s. betreffende een rentetoelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken – 205 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: Het volgend voorstel van resolutie werd ingediend:

- Voorstel van resolutie van mevrouw Greet Van Linter en de heren Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen en Erik Arckens betreffende de aan de gang zijnde communautaire onderhandelingen in de schoot van de interministeriële conferentie – 199 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie.

VERSLAGEN**Indiening****De voorzitter: De volgende verslagen werden ingediend:**

- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door mevrouw Hilde Crevits over het verslag van het Rekenhof over de gewestelijke subsidiëring van gemeentelijke waterzui-
veringsinfrastructuur in Europees kader
– 37 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey over de gedachtewisseling over het Jaarverslag 2003-2004 van het Kinderrechtencommissariaat
– 42 (2004-2005) – Nr. 4.
- Aanvullend verslag namens de Commissie voor Reglement en Samenwerking uitgebracht door de heer Luk Van Nieuwenhuysen over het voorstel van de heer Norbert De Batselier tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement
– 70 (2004-2005) – Nr. 11.
- Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel over de beleidsnota Werk 2004-2009
– 97 (2004-2005) – Nr. 4.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door de heren Karlos Callens en Stefaan Sintobin over het verzoekschrift over het fokkerijbeleid binnen het departement Landbouw
– 182 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door mevrouw Tinne Rombouts over de hoorzitting over het Voortgangsrapport 2004 betreffende het mestbeleid in Vlaanderen
– 203 (2004-2005) – Nr. 1.

- Verslag namens de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid uitgebracht door mevrouw Tinne Rombouts over de gedachtewisseling over het viWTA-project ‘Platteland met toekomst’
– 204 (2004-2005) – Nr. 1.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening****De voorzitter: De volgende met redenen omklede moties werden ingediend:**

- Met redenen omklede motie van de heren Robert Voorhamme, Luc Martens, Gilbert Van Baelen en Kris Van Dijck tot besluit van de op 3 en 17 februari 2005 in commissie besproken beleidsnota Onderwijs en Vorming 2004-2009
– 156 (2004-2005) – Nr. 2.
- Met redenen omklede motie van de dames An Michiels, Marie-Rose Morel, Katleen Martens en Greet Van Linter en de heer Werner Marginet tot besluit van de op 3 en 17 februari 2005 in commissie besproken beleidsnota Onderwijs en Vorming 2004-2009
– 156 (2004-2005) – Nr. 3.

VERZOEKSCHRIFTEN**Indiening****De voorzitter: De volgende verzoekschriften werden ingediend:**

- Verzoekschrift van de heer Arne Stoffels over de brandveiligheid van rusthuizen
– 20 (2004-2005);
- Verzoekschrift van de heer Eric Joris over bouwvergunningen van algemeen belang ingediend door een privaatrechtelijk persoon en de toepassing van het decreet inzake publiek-private samenwerking (PPS)
– 21 (2004-2005);

Voorzitter

- Verzoekschrift van de heer André-Emile Bogaert over het Vlaams beleid inzake de opvang van delinquente jongeren – 22 (2004-2005);
- Verzoekschrift van de heer André-Emile Bogaert over de wet inzake de overlastboetes – 23 (2004-2005);
- Verzoekschrift van de heer Eric Van As over de doodstraf – 24 (2004-2005);
- Verzoekschrift van de heer Ulrik Van den Bergh over bermmonumenten – 25 (2004-2005).

MEDEDELINGEN VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededelingen van de Vlaamse Regering werden ingediend:

- Voortgangsrapport reguleringsmanagement 2003-2004, Doorlichtingsrapport reguleringsmanagement in Vlaanderen (DOC 93/2004-2005);
- Evaluatierapport 2003 over de milieubeleids-overeenkomst (MBO) afvalbanden (DOC 100/2004-2005);
- Evaluatierapport 2003 over de milieubeleids-overeenkomst (MBO) afgedankte elektrische en elektronische apparaten (DOC 101/2004-2005);
- Evaluatierapport 2003 over de milieubeleids-overeenkomst (MBO) afgedankte voertuigen (DOC 102/2004-2005);
- Ontwerp-milieujaarprogramma 2005 (DOC 105/2004-2005).

Deze mededelingen van de Vlaamse Regering liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededeling van het Rekenhof werd ingediend:

- Brief N 1-3.043.658 B2 d.d. 2 februari 2005 inzake de vraag om inzagerecht van de heer J. Peumans, Vlaams volksvertegenwoordiger, betreffende eventueel onderzoek van het Rekenhof naar een dadings-overeenkomst van 14 juli 2004 tussen het Vlaamse Gewest en de NV Maasland Groefuitbating (DOC 108/2004-2005).

Deze mededeling van het Rekenhof ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN HET MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededeling van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd ingediend:

- Advies 1-2005 van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur over de beleidsnota's van de Vlaamse ministers vanuit bestuurlijk-organisatorisch perspectief (DOC 104/2004-2005).

Deze mededeling van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELINGEN VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)

Indiening

De voorzitter: De volgende mededelingen van de SERV werden ingediend:

- Advies d.d. 24 november 2004 over het positieve-actieplan 2005 ter bevordering van gelijke kansen en een evenredige vertegenwoordiging van mannen/vrouwen, allochtonen en personen met een handicap in de Vlaamse overheidsadministratie (DOC 91/2004-2005);
- Aanbeveling d.d. 8 december 2004 over het beleid inzake afkoppeling van bedrijfsafvalwater van RWZI's (DOC 92/2004-2005);
- Aanbeveling van de commissie Diversiteit d.d. 9 februari 2005 over de mobiliteit en toegankelijkheid als barrière en activiteitsval voor de tewerkstelling van personen met een arbeids handicap (DOC 109/2004-2005);
- Aanbeveling d.d. 9 februari 2005 over de standaarden voor beoordeling van competenties in functie van een titel van beroepsbekwaamheid (DOC 110/2004-2005).

Deze mededelingen van de SERV liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELINGEN VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN (MINA-RAAD)

Indiening

De voorzitter: De volgende mededelingen van de MiNa-raad werden ingediend:

- Advies d.d. 27 januari 2005 over de auditconvenant over energie-efficiëntie in de industrie (DOC 95/2004-2005);

- Briefadvies d.d. 27 januari 2005 over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (DOC 96/2004-2005);
- Briefadvies d.d. 27 januari 2005 over de samenwerking van de ISC met wetenschappers (universitaire instellingen) op niveau van experts (DOC 97/2004-2005);
- Advies d.d. 27 januari 2005 over de Beleidsnota Leefmilieu en Natuur (DOC 98/2004-2005);
- Briefadvies d.d. 27 januari 2005 over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (DOC 99/2004-2005).

Deze mededelingen van de MiNa-raad liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELINGEN VAN GEMEENTEN

Indiening

De voorzitter: De volgende mededelingen van gemeenten werden ingediend:

- Motie van de gemeente Alveringem betreffende de splitsing van het kies- en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en viering 175 jaar België/25 jaar federale staat, goedgekeurd door de gemeenteraad op 27 januari 2005 (DOC 94/2004-2005);
- Motie van de stad Lier betreffende de splitsing van het kies- en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, goedgekeurd door de gemeenteraad op 24 januari 2005 (DOC 106/2004-2005);
- Motie van de gemeente Waasmunster betreffende de splitsing van het kies- en gerechtelijk

Voorzitter

arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en de viering van 175 jaar België/25 jaar federale staat, goedgekeurd door de gemeenteraad op 28 januari 2005 (DOC 107/2004-2005).

Deze mededelingen van gemeenten liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

- Rolnummer 3171;
- Rolnummer 3209;
- Rolnummer 3316;
- Rolnummer 3332;
- Rolnummer 3333;
- Rolnummer 3359;
- Rolnummer 3359;
- Rolnummer 3362;
- Rolnummer 3363;
- Rolnummer 3364;
- Rolnummer 3365;
- Rolnummer 3412;
- Rolnummer 3444.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

- Arrest nr. 25 van 2 februari 2005;
- Arrest nr. 27 van 2 februari 2005;
- Arrest nr. 28 van 9 februari 2005;
- Arrest nr. 29 van 9 februari 2005;
- Arrest nr. 30 van 9 februari 2005;
- Arrest nr. 31 van 9 februari 2005;
- Arrest nr. 32 van 9 februari 2005;
- Arrest nr. 33 van 9 februari 2005;
- Arrest nr. 34 van 9 februari 2005;
- Arrest nr. 35 van 16 februari 2005;
- Arrest nr. 36 van 16 februari 2005;
- Arrest nr. 37 van 16 februari 2005;
- Arrest nr. 38 van 16 februari 2005;
- Arrest nr. 39 van 16 februari 2005.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

BELEIDSNOTA Gelijke Kansen 2004-2009, ingediend door mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen
– 98 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Gelijke Kansen 2004-2009, ingediend door mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Crevits, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits, verslaggever (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, geachte collega's, op 6 december 2004 is de beleidsnota Gelijke Kansen 2004-2009 van minister Van Brempt in de commissie besproken. Ondanks of misschien wel dankzij sinterklaas was de nota de aanleiding voor een goede gedachteswisseling in de commissie.

De minister verduidelijkte haar visie in een inleidende mondelinge uiteenzetting. Het beleid inzake

Crevits

gelijke kansen is gericht op iedereen die niet beantwoordt aan de norm. De minister wil bijzondere aandacht besteden aan gendervraagstukken, hetero's en holebi's, ouderen en mensen met functioneringsbeperkingen. De minister benadrukte daarbij dat alle beperkende opvattingen moeten worden doorbroken. De minister wenst in haar beleid gebruik te maken van twee instrumenten: het coördinatiebeleid en het functioneel beleid.

Na deze inleiding werd de beleidsnota becommentarieerd door mevrouw Hostekint, mevrouw Guns, mevrouw Heeren, de heer Penris, de heer Dehaene en mezelf. In het algemeen hebben de heer Penris en de dames Hostekint, Guns en mezelf gewezen op het hoog theoretisch, soms abstracte gehalte van de nota. De minister vatte dat als een compliment op. Ze erkende evenwel dat de beleidsnota nog grondig moet worden geconcretiseerd in beleidsbrieven en in een werkprogramma.

Mevrouw Hostekint stelde dat het niet duidelijk is hoe de integrale visie inzake gelijke kansen een concrete vorm zal krijgen. Ze stelde dat het een uitstekende en logische zaak is dat de gehele Vlaamse Regering inzake gelijke kansen voor haar verantwoordelijkheid wordt gesteld. Zij is verheugd dat ook in de toekomst het Steunpunt Gelijkekansenbeleid en andere organisaties van het middenveld een sleutelrol krijgen toebedeeld. Zij heeft wel vragen bij de Interdepartementale Commissie Gelijke Kansen. Het commissielid dringt verder aan op overleg met de Brusselse en Waalse regering.

Mevrouw Heeren stelde namens de CD&V-fractie dat de focus niet mag worden afgewend van de genderproblematiek, in het bijzonder op het vlak van arbeid en werkgelegenheid. Gelijk loon voor gelijk werk is nog steeds niet gerealiseerd. Zonder positief te moeten discrimineren, kan de minister wel aanmoedigen geven aan bedrijven om het glazen plafond voor vrouwen binnen het bedrijfsleven te doorbreken. Het commissielid wees ook op doelstelling 5 van het Pact van Vilvoorde. Hierin is bepaald dat in 2010 de achterstand van vrouwen inzake deelname aan het arbeidsproces in belangrijke mate moet worden weggewerkt.

Mevrouw Heeren vroeg ook om inzake de databanken dubbel werk te vermijden. Zij wees ook op de problematiek van de evenwichtige samenstelling

van adviesorganen. Met betrekking tot het thema toegankelijkheid pleitte ze voor een kaderdecreet over de toegankelijkheid, met daarin een aantal principes en ook een code voor goede praktijken.

Mevrouw Guns noemde de beleidsnota een uitgebreid standpunt met een ruime visie. Ze uitte echter de vrees dat het terrein van de gelijke kansen zo ruim is afgebakend dat enkel vrouwen in specifieke groepen aan bod kunnen komen. Zij vindt de doelstelling om de islam op zijn vrouwvriendelijkheid te beoordelen goed, vreest tegelijk dat voor moslimvrouwen andersdenkenden geen ongelovigen zijn, maar goddelozen. Ze vreest dat de Belgische interpretatie van de moslimregels niet zal worden aanvaard. Mevrouw Guns stelde ook dat men dringend werk moet maken van uitgesplitste statistieken naar geslacht, en dat per beleidsdomein. Die statistieken zijn een noodzakelijk instrument voor een efficiënt genderbeleid.

De heer Penris wees op het specifieke probleem van de emancipatie van moslimvrouwen. Hij vroeg de minister naar accurate informatie over de deelgebieden arbeidsmarkt en onderwijs. Hij stelde dat men geen gelijkekansenbeleid kan voeren zolang men niet weet over hoeveel mensen het gaat. Het commissielid stelde verder dat de beleidsnota vaag is inzake de tewerkstelling bij de overheid en de positieve rol ervan. Hij had ook vragen over het quotabeleid. Voorts was hij van oordeel dat de minister vanuit haar bevoegdheid van openbaar vervoer heel wat kan doen voor personen met een handicap en gebruikers van kinderwagens.

In mijn tussenkomst stelde ik dat de beleidsnota wel degelijk is, maar tegelijk theoretisch en abstract. De vraag rees of het spectrum niet te ruim is genomen om werkbaar te zijn. Er wordt met belangstelling uitgekeken naar de opencoördinatiemethode die de minister zegt toe te passen. Er werd aangedrongen om het middenveld bij het beleid inzake gelijke kansen te betrekken en aan de minister werd ook gevraagd om de vrouwenorganisaties nauw te betrekken bij haar eventuele initiatieven rond Peking 10 jaar. Zeker nu het gelijkekansenbeleid nog niet volwassen genoeg genoemd mag worden, dient gewaakt te worden over de werking van de diverse structuren in de schoot van de overheid. Bij een algemene schaarste van middelen zal de noodzaak aan een goede samenwerking nog meer blijken.

Crevits

Er werden vraagtekens geplaatst bij de Peking-rapportage van jaar tot jaar en het ontbreken van echte ijkpunten niettegenstaande het feit dat meerjarenbudgetten voor wetenschappelijk onderzoek worden uitgetrokken.

Tot slot werd aandacht besteed aan het beleidsthema de emancipatie van mannen. Collega Dehaene beklemtoonde dat hij zich kan vinden in de stelling dat een beleid inzake gelijke kansen zowel mannen als vrouwen aangaat. Hij wees er evenwel op dat mannelijkheid en vrouwelijkheid niet per definitie samenvallen met man of vrouw zijn en dat mannen en vrouwen niet gelijk zijn maar wel gelijkwaardig. Hij stelde hierbij de vraag of er concrete inspanningen moeten worden geleverd om meer mannen naar banen te krijgen die vandaag vooral door vrouwen worden ingevuld en omgekeerd.

Ik zie dat ook u er plezier in vindt samen met de commissieleden dat het thema gelijke kansen ook de aandacht van de mannen trekt. Dat is duidelijk gebleken uit de tussenkomen van de heren Penris en Dehaene. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Normaal zou mijn vrouwelijke collega, mevrouw Van Steenberge, hier het woord gevoerd hebben. Omwille van het feit dat de agenda werd omgegooid, kon zij niet tijdig aanwezig zijn. Ze heeft me gevraagd haar te vervangen. Ik kan slechts een punt toevoegen. Het heeft te maken met de recente politieke activiteit. We hebben mevrouw de minister in de commissie duidelijk horen stellen dat zij geen uitgesproken voorstander is van een quotasysteem. Zij had er destijds een aantal argumenten voor. Tegelijkertijd maakte zij zopas bekend dat als de kishervorming doorgaat, er wel een quorum voor vrouwelijke kandidaten zou worden ingevoerd. Misschien kan zij ons verklaren hoe deze stellingname te rijmen valt met haar eerdere stellingname in de commissie.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, ik dacht niet hier zo vlug terug te staan. U bent het allicht allen met mij eens dat rond gelijke kansen, in het bijzonder tussen man-

nen en vrouwen, in de voorbije honderd jaren heel wat werd gerealiseerd. We lazen het onlangs in de kranten en we mochten het vernemen via allerhande festiviteiten.

Ook de CD&V-fractie heeft een traditie in het behartigen van het thema gelijke kansen. Wij hebben in onze fractie in het Vlaams Parlement enkele ervaringsdeskundigen met een bijzonder actief geheugen inzake gerealiseerde en nog te realiseren doelstellingen. Ik bedoel natuurlijk collega Smet en collega Merckx die jammer genoeg nog niet aanwezig zijn.

Toch is het beleidsthema gelijke kansen nog een jong Vlaams beleidsdomein. In 2005 wordt de tiende verjaardag gevierd.

Ik reken mezelf tot de eerder jonge veulens in het Vlaams Parlement. Soms overvalt me wel eens het gevoel dat alles reeds is gerealiseerd. Schijn bedriegt echter: het gevoel dat de emancipatie is voltooid, is vals. De loonkloof, het glazen plafond, de ondervetegenwoordiging in de adviesraden, de diversiteit, de toegankelijkheid en een heleboel andere thema's blijven belangrijke uitdagingen voor een gelijkemansbeleid vormen.

De sterkte en de zwakte van de voorliggende beleidsnota schuilt in de wetenschappelijke onderbouw die aan het thema gelijke kansen wordt gegeven. De wetenschappelijke onderbouw verleent de beleidsnota waarde, maar maakt ze tegelijkertijd zeer theoretisch. Nu en dan heeft de beleidsnota iets weg van een wetenschappelijke verhandeling. Hierdoor heeft de minister kansen laten liggen. De beleidsnota lijkt soms iets te ontoegankelijk.

De minister speelt het echter slim. De concrete voorbeelden waarborgen de toegankelijkheid van de beleidsnota. De minister heeft haar mosterd in de fietssector gehaald. Mijns inziens is dit een goed idee. De verwijzingen naar toeristen en naar racefietsen zou de interesse van de mannelijke volksvertegenwoordigers moeten wekken. De vergelijking tussen het leven in het algemeen en het leven van een wielrenner spreekt zeker tot de verbeelding, onder meer tot die van de minister-president.

De minister schuift de juiste waarden naar voren om een visie op gelijke kansen uit te tekenen. Door het over emancipatie, non-discriminatie, diversiteit

Crevits

en solidariteit te hebben, brengt ze op een genuanceerde wijze verschillende invalshoeken op een gelijkheidskansenbeleid aan bod. Het zal er nu op aankomen al deze opties door middel van de beleidsbrieven in de loop van de komende jaren te concretiseren.

Het spectrum wordt zeer ruim opengetrokken, misschien zelfs iets te ruim om werkbaar te blijven. Het gevaar dreigt dat het beleid slechts een reus op lemen voeten zal worden. Om ervoor te zorgen dat het beleid niet verwatert, is het noodzakelijk in de toekomst prioriteiten te stellen.

Voor CD&V blijft de genderinvalshoek prioritair. Mijn fractie ondersteunt de klemtonen die de minister met betrekking tot onderwijs, werk, huisvesting en maatschappelijke participatie legt. De bestaande ongelijkheden tussen mannen en vrouwen in het algemeen moeten evenwel meer naar voren worden geschoven. Vooral met betrekking tot arbeid en werkgelegenheid moet deze ongelijkheid prioritair worden aangepakt. Wat het onderwijs betreft, pleit CD&V voor een totaalbenadering van groepen kwetsbare jongeren. Deze aanpak hoeft niet in tegenspraak te zijn met specifieke initiatieven inzake de opvoedingsondersteuning, bijvoorbeeld met betrekking tot de mannelijke allochtone bevolking.

De minister is niet enkel functioneel bevoegd voor genderthema's, voor de doelgroep holebi's en voor de toegankelijkheid, ze is tevens coördinerend minister. Mijn fractie stelt zich vragen bij de open coördinatiemethode. De minister wil vooral positieve voorbeelden belichten. Deze methode is niet kansloos, maar is evenwel niet de meest krachtigste manier om resultaten te boeken. Het is niet evident vanuit de coördinatiebevoegdheid een daadkrachtig gelijkheidskansenbeleid te realiseren.

In de beleidsnota wordt niet verduidelijkt hoe de minister het overleg tussen de diverse beleidsdepartementen of tussen haar bevoegdheidsdomein en de hogere en lagere overheden wil organiseren. CD&V wil de minister steunen bij het vervullen van haar coördinatie taak. Wat de praktische initiatieven betreft, kijkt CD&V uit naar verdere initiatieven van de minister.

Inzake de structuren binnen het gelijkheidskansenbeleid heeft de minister de kans laten liggen om een

overzichtelijk organogram van de betrokken overheidsdiensten en -organisaties in de beleidsnota op te nemen. Gelukkig heeft ze aangekondigd dit alsnog te doen.

Op korte termijn moet een inventaris worden gemaakt van de specifieke regelgeving die relevant is voor het gelijkheidskansenbeleid in Vlaanderen. Hierbij moet tevens een overzicht van de te remediëren heikele punten worden opgesteld. Het gelijkheidskansenbeleid mag nog niet volwassen worden genoemd: we moeten blijven waken over de werking van de diverse overheidsstructuren.

Mijn fractie pleit voor het bundelen van alle bestaande wetenschappelijke expertise. We moeten nagaan of alle universitaire instellingen in het steunpunt Gelijke Kansen kunnen worden opgenomen. De beleidsnota wil het gelijkheidskansenbeleid een wetenschappelijke onderbouw bieden. De voorbije jaren zijn aanzienlijke budgetten aan wetenschappelijk onderzoek besteed. Desondanks beschikken we momenteel nog steeds niet over duidelijk uitgewerkte ijkpunten. De minister zou van het ontwikkelen van de ijkpunten een prioriteit maken. Op basis van deze ijkpunten kunnen de operationele doelstellingen van het gelijkheidskansenbeleid immers in cijfers worden uitgedrukt.

In het Vlaams regeerakkoord staat dat de Vlaamse Regering vertrouwen wil geven en verantwoordelijkheid wil nemen. Voor het gelijkheidskansenbeleid betekent dit dat de Vlaamse Regering het middenveld vertrouwen moet geven en de nodige stimuli moet aanreiken. De CD&V-fractie is van oordeel dat het subsidiariteitsbeginsel in dit beleidsdomein kansen moet krijgen. De betrokkenheid van het middenveld wordt in de beleidsnota niet uitgesloten, maar kon misschien sterker in de verf worden gezet.

Ik verwijs graag naar de inbreng van de zeer actieve vrouwenorganisaties. Zij kunnen een bijzonder grote rol spelen bij het stimuleren van vrouwen om mandaten in adviesraden en op het politieke forum op te nemen en vol te houden. Mevrouw de minister, het zijn in de eerste plaats zij die de door u naar voren geschoven waarden emancipatie, non-discriminatie, diversiteit en solidariteit behartigen. In dat verband wil ik ook wijzen op het charter van de drie grote vakbonden van 23 september 2004, waarin ze stellen dat ze hun genderbeleid een nieuwe impuls willen geven.

Crevits

Mevrouw de minister, CD&V is het met u eens dat één van de belangrijke uitdagingen voor het gelijkheidskansenbeleid de emancipatie van mannen is. We zouden van u graag een concreet voorstel van aanpak op dat vlak krijgen. Vanuit het genderperspectief moet de instroom van mannen in traditioneel vrouwelijke beroepen mee worden ondersteund.

Mevrouw de minister, in uw beleidsnota vat u het begrip toegankelijkheid zeer ruim op. U hebt het over de fysieke en de sociaal-culturele toegankelijkheid. Het is van belang dat het beleid op zijn efficiëntie getoetst kan worden. We hopen dat er in deze beleidsperiode effectief werk wordt gemaakt van het bevorderen van de fysieke toegankelijkheid van publieke gebouwen. Mevrouw Heeren heeft in de commissie terecht gepleit voor een kaderdecreet toegankelijkheid, met een aantal principes en een code van goede praktijk.

Mevrouw de minister, deze beleidsnota is geen grijze muis, mede doordat het spectrum van het gelijkheidskansenbeleid ruim wordt gesteld en besproken – misschien zelfs te ruim. ‘In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister’: in de beperktheid komt soms het specialisme aan bod.

Mevrouw de minister, u bent ambitieus inzake het terrein dat u wilt bestrijken, maar in het algemeen iets te voorzichtig in de engagementen. Voor het vervullen van de coördinatieopdracht blijft u afhankelijk van de goodwill van andere beleidsverantwoordelijken, maar ik heb in het recente verleden gemerkt dat die goodwill er zeker zal komen.

Mevrouw de minister, om het met beeldspraak te zeggen: u zit in een wielervedstrijd met profrenners met de beste fietsen. Het is van belang dat ook u uw racefiets van stal haalt, en niet met de boodschappenfiets vol wensen achter het peloton koerst. We hebben er alle vertrouwen in en wensen u veel succes bij de vervulling van uw opdracht. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, binnen de mij toegestane tijd van 5 minuten is het uiteraard onmogelijk elk aspect van de beleidsnota te bespreken.

Andere collega's hebben al enkele zaken, zoals de emancipatie van de vrouw, aangehaald of zullen dat nog doen. Ik zal daar dus niet te veel aandacht aan schenken. Dat betekent niet dat ik gelijke kansen voor mannen en vrouwen niet belangrijk vind, maar daar wordt al veel aandacht aan besteed. Ik steun dit initiatief ten volle, maar wil van de gelegenheid gebruik maken om aandacht te vragen voor personen met een handicap, want deze doelgroep wordt heel vaak vergeten.

Mevrouw de minister, ik ben blij van u te horen dat de belangrijke pijlers voor het beleid emancipatie, non-discriminatie, diversiteit en solidariteit zijn. Dat zijn heel belangrijke sleutelwoorden. U ziet vier domeinen als grote uitdagingen. Op het domein van de socialisatie, de loopbaanontwikkeling, de leefwereld en de participatie moet er prioritair werk gemaakt worden van gelijke kansen.

Een groot struikelblok in de leefwereld van personen met een handicap is de ontoegankelijke samenleving. Toegankelijkheid staat terecht in de beleidsnota. Het is een belangrijk element, maar het is ook een noodzakelijke voorwaarde voor een evenredige deelname van personen met een handicap aan de samenleving.

Zolang er overal drempels en hindernissen blijven bestaan, zowel letterlijk als figuurlijk, kunnen we niet spreken over gelijke kansen voor personen met een handicap. Het is in dit verband belangrijk dat in de beleidsnota erkend wordt dat omgevingsfactoren een niet te onderschatten rol spelen in het creëren van een handicap. Een onvoldoende aangepaste leefomgeving veroorzaakt discriminatie.

Hierbij wil ik ook nog aanstippen dat de toegankelijkheid veel ruimer is dan de fysieke toegankelijkheid van gebouwen bijvoorbeeld. Toegankelijkheid moet veel ruimer gezien worden dan dat. Onder de noemer toegankelijkheid valt ook bijvoorbeeld toegang tot informatie en communicatie. Dit is een heel belangrijk onderdeel. De maatschappij waarin we leven, is vooral gebaseerd op het geven en krijgen van informatie, niet alleen voor mensen met een handicap maar ook voor andere mensen. Dit wordt vaak over het hoofd gezien. Ik wil dit gegeven benadrukken, zeker voor personen met een handicap, niet alleen doven maar ook mensen met een mentale handicap. Zij hebben ook recht op informatie.

Stevens

De minister heeft mondeling aangegeven dat ze prioritair werk wil maken van gelijke kansen op het vlak van onderwijs, tewerkstelling en huisvesting. Het is inderdaad noodzakelijk om prioriteiten te stellen. Als we dit niet doen, verzanden we. De idee van een gecoördineerd gelijkekansenbeleid op elk beleidsdomein vind ik goed. Het gevaar is echter dat sommige ministers dit niet ernstig zullen nemen en dat een beetje zo laten of dat er te weinig ondersteuning is om hier binnen elk departement werk van te maken.

Om dit mogelijk te maken, moet de coördinatie van het gelijkekansendecreet op de verschillende terreinen aandachtig worden opgevolgd. Hierbij zijn drie punten belangrijk.

Ten eerste moet de minister, die het geheel coördineert, voldoende slagkracht hebben en moet hij de aandacht voor gelijke kansen desnoods kunnen afdwingen bij de andere ministers, anders blijft het allemaal te vrijblijvend. We hebben gezien wat het resultaat was van 2003, het Europees Jaar voor mensen met een handicap. Toen opperden de federale en de Vlaams overheid de idee om maatregelen te nemen binnen de eigen domeinen in het kader van dat jaar.

De resultaten een jaar later zijn zwak, namelijk 15 parkeerplaatsen waar drie ministers en één staatssecretaris werk van hebben gemaakt. Dat is het resultaat van het Europees Jaar voor mensen met een handicap. Ik vind dit schandalig. N-VA vond het een mooi voorstel, maar wil ook resultaten zien, een voornemen alleen is niet voldoende. Dit is een concreet voorbeeld. Een dergelijk resultaat wil ik de komende 5 jaar niet opnieuw zien.

Omdat de minister voldoende slagkracht zou hebben, is er daarenboven voldoende ondersteuning nodig. Dat betekent dat de cel Gelijke Kansen moet worden uitgebreid, want ze is momenteel onderbemand.

Ten derde is ook een uitbreiding van de opdracht van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid nodig. Het steunpunt moet ook onderzoek verrichten naar gelijke kansen voor personen met een handicap. Nu gebeurt er niet voldoende onderzoek terzake. Er zijn onvoldoende meetindicatoren. Deze cijfergegevens zijn echter cruciaal om de opencoördina-

tiemethode te hanteren. Zonder deze cijfers kunnen we gewoon niet verder. Indien we deze cijfers over personen met een handicap niet kunnen verzamelen, heeft deze methode geen kans op slagen.

Verder ben ik ook tevreden dat het gelijkekansenbeleid zich niet beperkt tot een of twee doelgroepen, maar wordt verruimd tot alle doelgroepen. Dat is ook nodig: we moeten gelijke kansen garanderen voor iedereen en op alle domeinen van het leven, vanuit hetzelfde perspectief. Gelijke kansen voor personen met een handicap mogen niet worden verengd tot het zorgende op het vlak van Welzijn. Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om te pleiten voor aandacht voor personen met een handicap als doelgroep, precies omdat deze groep heel vaak wordt vergeten in de praktische uitwerking van het beleid. (*Applaus*)

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik kan kort zijn, daar we in de commissie reeds een heel zinnvolle discussie hebben gehad. Ik ben heel blij met de ruime steun voor de beleidsnota. Ik wil iedereen daar expliciet voor bedanken. Die steun zal nodig zijn. Dat beseffen de commissieleden zeer goed. Een minister bevoegd voor gelijke kansen is immers voor meer dan 90 percent afhankelijk van de andere ministers om resultaten te boeken.

Ik ga in op een paar punten die in dit debat aan bod zijn gekomen. In de commissie zijn we blijven stilstaan bij het wetenschappelijke karakter van de nota. Ik heb toen gezegd dat ik dat als een compliment beschouw, maar men mag dat natuurlijk niet voortvertellen, zeker niet aan mijn voorzitter.

Dit jaar vieren we 10 jaar gelijkekansenbeleid. Ik vond het nodig de puntjes op de i te zetten met betrekking tot de uitgangspunten en een volledig theoretisch kader te scheppen. Het zal ons de komende jaren vooruit kunnen helpen als we alles wat we doen, in verband kunnen brengen met een aantal belangrijke principes. Ik wil echter beloven dat de jaarlijkse beleidsbrieven zeker en vast heel concreet zullen worden. Daar zijn we nu al mee bezig.

Bij CD&V rijzen er vragen over de opencoördinatiemethode. Ook voor mij is die methode van-

Van Brempt

daag nog een beetje een onbekende. Het is een heel nieuwe methodiek. We kennen ze op Europees vlak, maar we weten niet wat ze in de praktijk gaat opleveren. Alleszins zal deze methodiek ons wel vooruithelpen wanneer we de ministers op hun verantwoordelijkheid willen wijzen. Dat willen we doen, in combinatie met die andere doelstelling, namelijk het wetenschappelijk onderzoek. We hebben immers de juiste indicatoren nodig, en een nulmeting, om zo een aantal doelstellingen te kunnen formuleren voor de andere ministers, zodat zij en wij allen weten waar we heen moeten.

In het bijzonder met betrekking tot de opencoördinatiemethode zullen we bereid moeten zijn om duidelijke prioriteiten te stellen met betrekking tot de bevoegdheden. Dat komt naar voren in de motie en de beleidsnota. Er is sprake van erg belangrijke thematieken zoals werk, wonen, onderwijs en welzijn. Mevrouw Stevens heeft dat laatste heel terecht benadrukt. Binnen die beleidsdomeinen moeten we doelgroepen prioritair aanduiden.

Het wordt een boeiende, maar zeker geen gemakkelijke oefening, waar we binnenkort mee beginnen. Tot nu toe hebben we vooral onze energie gestoken in de voorbereiding van Peking+10, maar daarna is dit onze eerste prioriteit.

Er wordt altijd wat lacherig gedaan als we de emancipatie van de man ter sprake brengen. Ik ben blij dat in de commissie onder anderen enkele mannen hierover het woord hebben genomen. Het is absoluut mijn overtuiging dat dit een strijdpunt wordt in de komende jaren. De voorbeelden zijn intussen gekend. Mannen hebben het bijvoorbeeld moeilijker om ouderschapsverlof te nemen. In echtscheidingsprocedures kunnen ze ook moeilijker hun recht laten gelden om hun kinderen op te voeden.

Vandaag lanceer ik de campagne naar aanleiding van honderd jaar Nederlandstalige Vrouwenraad en tien jaar gelijkemansbeleid in Vlaanderen, waarin enkele absurde slogans worden gebruikt. Een voorbeeld van zo'n slogan is: 'Vrouwen verdienen minder. Dat is toch normaal; ze werken minder hard.' Of ook: 'Kunnen vrouwen wel kinderen opvoeden?' Die laatste slogan kunnen we ook omdraaien: 'Kunnen mannen wel kinderen opvoeden?'

Sinds 1974 heeft de vrouw gelijke macht gekregen over de kinderen, maar vandaag zijn er nog altijd rechters – en er zijn er meer dan ons lief is – die zich afvragen of mannen wel in staat zijn kinderen op te voeden, en hen bij voorbaat kwalificeren als ongeschikt voor de opvoeding. Deze thema's zetten we in de komende jaren boven aan de agenda.

Mijnheer Penris, in de beleidsnota staat zwart op wit mijn intentie met quota te werken voor de gemeenteraadsverkiezingen. Ik heb dat ook in de commissie verdedigd. Ik ben ook heel blij vandaag, samen met minister Keulen, aan de Vlaamse Regering een goed ontwerp voor het gemeentekiesdecreet te kunnen voorleggen, dat onder meer handelt over de pariteit voor vrouwen.

Eigenlijk ben ik geen voorstander van quota, en ik verwacht ook die quota in de toekomst te kunnen afschaffen. Dat is absoluut het doel. Binnen dit en 15 jaar, en liever vroeg dan laat, moeten die quota worden afgeschaft. Alleen zijn ze vandaag noodzakelijke instrumenten, die trouwens hun diensten al hebben bewezen: bij de verkiezingen van 2003 en 2004 was er een spectaculaire toename van het aantal vrouwen in het parlement.

Ook op het lokale niveau is er nog heel wat werk. Eén op de vier colleges van burgemeester en schepenen is exclusief mannelijk. Zo'n instrument is in die omstandigheden geen overbodige luxe. We hebben daarover nu een goede overeenkomst kunnen sluiten.

De discussie in de commissie ging over quota op de arbeidsmarkt. Daar ben ik helemaal geen voorstander van, noch voor vrouwen, noch voor andere doelgroepen. Dat neemt echter niet weg dat onder andere het voorstel van decreet van de heer Mahassine uit de vorige zittingsperiode een goed voorbeeld is van hoe moet worden gewerkt op de arbeidsmarkt, maar ook op de woonmarkt en in het onderwijs, om ervoor te zorgen dat gelijke kansen worden gerealiseerd voor vrouwen en mannen, voor autochtonen en allochtonen, voor oud en jong, en hoe we daarmee verder kunnen gaan in deze regeerperiode. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw de minister, u hebt gesproken over de pariteit die in het ontwerp van gemeentekiesdecreet wordt ingeschreven. We

Heeren

gaan ervan uit dat dit ook voor de provinciekieswet zal gelden.

In de motie die de meerderheid heeft ingediend, en die we vandaag wellicht zullen goedkeuren, vragen we de man-vrouwpariteit die in de beleidsnota wordt aangekondigd voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006, ook te laten gelden voor de provincieraadsverkiezingen. We hopen dan ook de pariteit terug te vinden bij de bespreking van het ontwerp van provinciekiesdecreet in het kabinet.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Die bespreking moet nog beginnen, maar ik ga daar inderdaad ook van uit.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

**BELEIDSNOTA Stedenbeleid 2004-2009, ingediend door de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering
– 83 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4**

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Stedenbeleid 2004-2009, ingediend door de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Berx, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx, verslaggever (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de commissie voor Wonen, Stedenbeleid, Inburgering en Gelijke Kansen besprak op 22, 25 en 29 november en op 6 december de beleidsnota Stedenbeleid 2004-2009.

Heel Vlaanderen heeft baat bij sterke, aantrekkelijke, leefbare en veilige steden waar het goed is om te wonen, te leven, school te lopen, te studeren, te werken, te winkelen, handel te drijven, te creëren, te procreëren, cultuur te beleven, enzovoort. Kortom, Vlaanderen wint bij de versterking van de stedelijkheid.

Over deze basislijn waren meerderheid en oppositie het eens bij de bespreking van de beleidsnota Stedenbeleid. Wel oordeelden alle fracties dat de beleidsnota Stedenbeleid nog te vaag, te algemeen en te mager uitviel. De minister erkende dit en noemde 2005 een evaluatiejaar, een jaar voor uitvoering van wat eerder werd beslist, een jaar dat zal worden gevolgd door consolidatie of bijsturing van het beleid. In samenspraak met de commissie, de administratie en de lokale actoren belooft de minister een meer omstandige nota ter verfijning van zijn beleid. De rol van de Vlaamse overheid beschouwt hij als een rol van ondersteuning en het verstrekken van middelen, informatie en communicatie.

Inhoudelijk legt de beleidsnota volgende klemtonen. Ten eerste is er de versterking van de leefbaarheid en aanpak van de samenlevingsproblemen in achtergestelde en kwetsbare buurten. Samenleven in diversiteit en een sociale samenhang onder druk, vindt men immers vooral in de steden en in specifieke stadswijken. Als sleutels van een oplossing vermeldt de beleidsnota onder meer een verbetering van de geografische en sociale mix, zeker in de sociale huisvesting en een stimulans voor de eigendomsverwerving. Eerder voorzichtig is de nota over een differentiatie van de onroerende voorheffing om investeringen in specifieke stadswijken aan te moedigen. Ook met zijn woon- en inburgeringsbeleid wil de minister de leefbaarheid van de steden versterken en de samenlevingsproblemen aanpakken.

Een tweede klemtoon ligt bij het keren van de stadsvlucht. De stadsvlucht remmen door het

Berx

wonen in de stad aantrekkelijk te maken, is zeker voor jonge gezinnen met kinderen een tweede strategische doelstelling. Enkele instrumenten om dit doel te bereiken zijn: een betere afstemming en de bekendmaking van de fiscale stimuli en van de vaak weinig bekende premies waarin de verschillende overheden voorzien, een actief grond- en pandenbeleid met het oog op een betere leefkwaliteit van woningen en de onmiddellijke omgeving eromheen, en de creatie van de nodige voorwaarden, bijvoorbeeld door bodemsanering op kosten van de overheid, om de privé-sector te overtuigen mee te investeren in renovatieprojecten allerhande.

De derde klemtoon is burgerschap en wijkmanagement. Actief burgerschap versterkt de stedelijke samenleving. Enkele initiatieven op kruissnelheid zoals het wijkmanagement en de verdere ondersteuning en coaching van de steden, zullen met dit doel voor ogen worden voortgezet.

De nota vermeldt ook enkele kritische succesfactoren, al worden ze niet zo genoemd. Om het beleid waar te maken, refereert de beleidsnota aan de volgende kritische succesfactoren. Partnerschap, overleg en afstemming op Vlaams niveau en de versterking van de stedelijkheid moet een engagement van alle ministers zijn. Synergie met andere beleidsdomeinen is cruciaal. De minister van Stedenbeleid coördineert. Optimaal inspelen op Europese fondsen moet bij voorkeur gebeuren met een horizontaal begrotingsartikel in de begroting. Een verdere en doorgedreven onderbouw van de visie op stedenbeleid met kennis en cijfermatige opvolging van het beleid is nodig. Er moeten ook voldoende middelen zijn. Het belangrijkste programma is programma 53.2. Het bevat een totaalbedrag van 109 miljoen euro, waarvan het belangrijkste deel naar het Stedenfonds gaat dat, net zoals het Gemeentefonds, met 3,5 percent zal groeien.

Ik geef nu een beknopt verslag van de zeer boeiende bespreking. Zoals gezegd ondersteunden alle fracties die deelnamen aan de bespreking de keuze voor meer stedelijkheid en de versterking van de steden. Ze vonden het terecht dat de minister zeer accuraat de vinger op de wonde legde van de samenlevingsproblemen van de stad en van bepaalde stadswijken. Denken we maar aan verloedering, sluisstorten, verkrotting, huisjesmelkerij, onveiligheid, en overlast.

CD&V, sp.a en VLD betreurden evenwel dat niet sterker werd ingespeeld op de vele troeven van de stad. Het zijn troeven die uiteraard nog veel sterker moeten worden uitgespeeld: de stad als motor van sociaal-economische, culturele en artistieke ontwikkeling. De doortastende aanpak van de vele problemen en de steden hun vele troeven maximaal laten uitspelen, is immers de beste stap naar een meer stadsvriendelijke mentaliteit en een versterking van de aantrekkelijkheid van de steden.

Sp.a vroeg aandacht voor de kleinere Vlaamse steden. Differentiatie en maatwerk zijn essentieel. Dit betekent dat de grootsteden en centrumsteden niet als toetssteen mogen worden gebruikt.

Het Vlaams Belang betreurde dat de minister een kans heeft gemist om de stedelijke middenstand verder te promoten. Het verwees hiervoor naar de Franse experimenten met 'Zones Franches': vrijzones waar bepaalde fiscale gunstmaatregelen gelden.

Veel aandacht besteedde de commissie aan de sociale mix en de stadsvlucht. De stadsvlucht lijkt gekeerd. Er is een batig migratiesaldo. Hiervoor lijken vooral vele nieuwkomers met weinig middelen en weinig onmiddellijk bruikbaar kapitaal te tekenen. Vele relatief kapitaalkrachtige tweeverdieners trekken nog steeds weg uit de steden. Aan de andere kant vinden een aantal jonge mensen het weer trendy om stedeling te zijn. Meer concreet werd gepleit voor veel betere spreiding van sociale en betaalbare woningen over goeie en meer volkse buurten en over de stad en de rand. Ook meer kleinschalige projecten dragen bij tot een goede sociale mix.

Tot slot opperden de verschillende fracties nog een set aan maatregelen ter versterking van de steden zoals uitbouw van wijkbudgetten, optimaal gebruik van de Vlaamse mogelijkheden voor de handhaving van regels en de bestrijding van overlast, goede afstemming van het federale stedenbeleid op het Vlaamse beleid, versterking van het burgerschap door investeringen in het buurt- en verenigingsleven, betere compensatie voor de meerkost van de centrumfunctie via regionale afspraken en een goede gebiedsgerichte werking, differentiatie van onroerende voorheffing, de koppeling van resultaatsverbintenissen aan het vele geld dat Vlaanderen overheeft voor de steden.

Berx

Om dit alles te realiseren, rekent de minister van Stedenbeleid erop dat de stedelingen die in het Vlaams Parlement een minderheid vormen elk in hun eigen fractie de belangen van de steden blijven behartigen! Tot daar het verslag van de bespreking van de beleidsnota Stedenbeleid. Er werden twee moties aangekondigd. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik breng mijn welgemeende felicitaties over aan mevrouw Berx voor haar uitstekend en bondig verslag.

Mijnheer de minister, ik voel met u mee in deze moeilijke dagen. U zult vandaag maar minister van Wonen, Stedenbeleid en Inburgering zijn. U krijgt alle zonden van Israël over u heen. Voor uw woonbeleid krijgt u zelfs een titel waarvan ik dacht dat hij exclusief aan mijn partij toebehoorde. Voor uw inburgeringsbeleid krijgt u het Vlaams Belang over u heen omdat u niet ver genoeg gaat, en de linkerkant omdat u te ver gaat. Zelfs tegen uw stedenbeleid – toch een politiek neutraal onderwerp – is er een verzetbeweging in stelling gebracht. Ik heb met u te doen.

Ik heb zeker met u te doen voor uw stedenbeleid omdat daarover toch een aantal positieve elementen in uw nota stonden. Mevrouw Berx heeft het al vermeld, niemand is tegenstander van meer stedelijkheid. De stad draagt met haar concentratie aan woonfuncties, werkgelegenheid, schoolfaciliteiten, de middenstand en cultuuraanbod bij tot het sparen van de steeds schaarser wordende open ruimte in Vlaanderen. Daarnaast doet ze de mobiliteitsdruk afnemen. Het is een van de paradoxen van de sociologie in Vlaanderen: heel Vlaanderen is aan het verstedelijken en tegelijk neemt de stadsvlucht toe. Deze laatste is ondanks recente trends niet gekeerd. Recente absolute cijfers doen uitschijnen dat er een trendbreuk op komst zou kunnen zijn. Intussen stellen we vast dat het mogelijke positieve migratiesaldo in de grootsteden voornamelijk toe te schrijven is aan de aanhoudende instroom van vreemdelingen, politieke vluchtelingen, fortuinzoekers en allochtonen die de financiële draagkracht van de steden niet onmiddellijk versterken.

De stadsvlucht vindt haar oorzaken in een aantal factoren: de onveiligheid van de steden, de aanhoudende onbereikbaarheid, de hoge belastingdruk, het gebrek aan goede scholen in bepaalde wijken, de vervreemding in de eigen wijk, de verloedering en de vervuiling en een verschrallend middenstands aanbod. Om daaraan te remediëren doet de Vlaams-Belangfractie 10 positieve suggesties. Hoewel Vlaanderen niet bevoegd is voor de bestrijding van de onveiligheid, zou het nuttig zijn dat de steden er via een ministeriële omzendbrief worden toe aangezet om meer in burgerwaaizaamheidsinitiatieven te investeren. We hebben het debat over de overlasttaks in de vorige legislatuur tot een goed einde gebracht. We moeten in die richting voortgaan.

Inzake de bevordering van de bereikbaarheid vragen we de Vlaamse Regering erop toe te zien dat wegwerkzaamheden niet meer gelijktijdig en over te lange duur zouden worden uitgevoerd, zoals in Antwerpen het geval is met de werken aan de Leien en aan belangrijke invalswegen.

Hoewel het parkeerbeleid een stedelijke verantwoordelijkheid is, vragen we de Vlaamse Regering om de steden aan te sporen tot een beleid dat in meer parkeerplaatsen voor de stedelingen en hun gasten voorziet.

Inzake belastingdruk moet de Vlaamse Regering alle beschikbare middelen aanwenden om eindelijk een volledige herziening van de algemene perquatie van de stedelijke kadastrale inkomens te bereiken. Bepaalde stedelijke wijken blijven fiscaal onaantrekkelijk, wat de stadsvlucht niet keert.

We vragen dat de regering opnieuw in kwaliteitsonderwijs investeert in de probleemwijken van de steden. Voor veel Vlaamse steden is de nabijheid of de vlotte bereikbaarheid van kwaliteitsscholen immers mee bepalend voor de keuze van een woonplaats. Binnen het officiële net zijn nog weinig kwaliteitsscholen aanwezig in de stadsdelen die door leegloop worden bedreigd.

De Vlaamse Regering moet ook mee ijveren voor een inschrijvingsstop voor vreemdelingen in steden met te hoge vreemdelingenconcentraties. De stadsvlucht wordt mee versterkt door de vervreemding van de eigen wijk. Een al te hoge concentratie van vreemdelingen, onaangepaste allochtonen, illegale fortuinzoekers of politieke vluchtelingen maakt de

Penris

Vlaming ontheemd in zijn eigen stad, zeker als de vreemdelingen die vreemdheid zelf versterken met anderstalige opschriften en uithangborden of een exotische architectuur.

We vragen ook dat de gewestelijke middelen die ter beschikking worden gesteld, bij voorrang worden gebruikt voor de aanpak van de verloedering en de vervuiling. Dat zijn twee bevoegdheden waarvoor de steden in de eerste plaats zelf verantwoordelijk blijven.

De middenstand moet terug naar de stad worden gelokt. De steden moeten opnieuw aantrekkelijker worden gemaakt. Daarvoor kunnen ze inspiratie putten uit wat in Frankrijk 'zones franches' wordt genoemd. In de beleidsnota wordt met geen woord gerept over het te voeren middenstandbeleid ten aanzien van de steden. De leegloop en de verwaarlozing van bepaalde grootstedelijke wijken wordt nochtans meestal voorafgegaan door het wegtrekken van de plaatselijke middenstand.

In overleg met het Vlaams Parlement moet de Vlaamse Regering eindelijk het kerntakendebat voeren, om verder uit te klaren wie precies waarvoor bevoegd is inzake stedenbeleid.

Mijnheer de minister, we suggereren dat u het stedenbeleid mee stuurt via objectief meetbare parameters. De stadsmonitoren geven daartoe een goede aanzet. Het actualiseren en het gebruiken van die monitoren moet worden voortgezet. Het vele geld dat in het stedenbeleid wordt gepompt, moet concrete resultaten opleveren. Het stoppen van de witte vlucht uit de steden is daarbij de belangrijkste parameter. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, voor de CD&V moet het stedenbeleid op 2 sporen worden aangepakt. De stedelijkheid moet worden versterkt zodat de steden hun troeven maximaal kunnen uitspelen. Ze moeten hun rol als creator van welvaart, werkgelegenheid, vernieuwing op het vlak van kunsten, onderwijs en diensten kunnen blijven spelen.

Het tweede spoor is het bestrijden van overlast, verloedering en het weinige respect voor de publieke ruimte. Om de steden te ondersteunen bij het voeren van een goede politiek bestaan er belangrijke instrumenten.

De eerste maatregel is snel werk maken van de gedifferentieerde onroerende voorheffing zodat steden voor specifieke wijken een verlaging kunnen doorvoeren. De tweede maatregel is een sociaalhuurbesluit dat toelaat om de toewijzing van woningen, indien dit nodig blijkt, echt afhankelijk te maken van een elementaire kennis van het Nederlands.

Verder moeten we inspelen op de vragen van de steden en gemeenten om werk te maken van het instrument dat op federaal niveau is gecreëerd, met name de gemeentelijke administratieve sancties om overlast aan te pakken.

We pleiten ook voor een niet al te rigide gemeenten- en stedendecreet. Geen megawinkelketens langs uitvalswegen, zodat de positie van de middenstand in de stad kan worden versterkt. De positie van de middenstand versterken, betekent echter ook dat de koopkracht in de stad erop vooruit moet gaan. Daarnaast moeten we met gebundelde kracht maximaal inspelen op Europese fondsen. De beslissing over de verdeling van die fondsen moet gebeuren nadat ze zijn binnengehaald en niet vooraf. Tot slot moeten infrastructuurwerken binnen een redelijke termijn worden afgewerkt.

Om de positie van de steden te versterken en hun imago te verbeteren moeten alle Vlaamse steden hun verantwoordelijkheid opnemen. Daarbij is de sociale spreiding van sociale huisvesting cruciaal. Er zijn nog dertien gemeenten in Vlaanderen die geen enkele sociale woning op hun grondgebied hebben. Ook het aantal gemeenten met een heel laag percentage aan sociale woningen ligt nog te hoog.

Wij pleiten ook voor een effectieve spreiding van asielzoekers. Als de gemeente Schoten het nodig vindt om voor de toegewezen asielzoekers appartementen te gaan huren in Antwerpen, dan zegt dat veel over de visie van die gemeente op haar verantwoordelijkheid en rol inzake de uitdagingen op het vlak van goed samenleven.

Berx

Het is essentieel dat de stadsvlucht wordt gekeerd. Er moet een nulmeting worden ingevoerd zodat een effectieve meting mogelijk wordt. Een sterkere middenstand is belangrijk. Dat kan door een verhoging van de kapitaal- en koopkracht en door een stijging van het gemiddelde belastbare inkomen. Een imagoverbetering en de strijd tegen overlast zijn voor mijn fractie de ingrediënten van een sterk stedenbeleid. We hopen en rekenen erop dat de mensen opnieuw graag naar de steden zullen gaan, niet alleen om er te werken maar ook om er te wonen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn uiteenzetting gaat verder op de 'commotie' die enkele maanden geleden is ontstaan over de beleidsnota. Ik plaats het woord tussen aanhalingstekens omdat het misschien nogal zwaar is.

Onlangs is er een actie op gang gekomen van een aantal mensen die zich op een website hebben verenigd onder de naam 'Meerstedesbeleid'. Deze actie ligt in het verlengde van de kritiek die de heren Roegiers en De Clerck enkele maanden geleden hebben gegeven, nog voor het uitkomen van uw beleidsnota. De actievoerders willen meer stedenbeleid, met als grondslag het witboek dat aan het einde van de vorige legislatuur het daglicht heeft gezien.

Ik wil daar even op ingaan. Meer stedenbeleid willen we wellicht allemaal. De sprekers voor mij hebben daar ook op gewezen. De vraag is dan natuurlijk over welk stedenbeleid we het hebben. Ik sluit me graag aan bij mevrouw Berx, die een aantal ankerpunten naar voren heeft gebracht. Ik heb de indruk dat een aantal mensen die, ongetwijfeld met de beste bedoelingen, politieke actie voeren, het stedenbeleid willen laten samenvallen met kansarmoedebeleid. Voor de VLD is kansarmoedebeleid een belangrijk element in het stedenbeleid, maar het valt er niet mee samen.

Voor ons gaat het vooral om de sociale mix. Dit betekent dat we de middenklasse opnieuw in de stad moeten krijgen of houden. Dat wil niet zeggen dat een stedenbeleid moet samenvallen met een middenklassenbeleid. Dat zou dan weer te scherp

gesteld zijn. Een deel van het probleem ligt bij de kansarmoede, een ander bij het feit dat de middenklasse de afgelopen decennia de stad is ontvlucht. Pas schoorvoetend vindt ze de weg terug naar de stad.

Het creëren van bijkomende fiscale instrumenten in en voor de steden om mensen in de stad te houden en nieuwe bewoners aan te trekken, is cruciaal. De heer Penris en mevrouw Berx hebben een aantal ideeën geopperd. Ik constateer dat er vooralsnog geen consensus bestaat. We weten echter allemaal dat het schoentje knelt bij het kadastraal inkomen enerzijds en/of de onroerende voorheffing anderzijds. Aan die twee problemen moeten wellicht twee verschillende antwoorden worden gegeven. Mijnheer de minister, misschien zijn er nog andere mogelijkheden. Ik weet dat uw collega, de minister van Financiën, achter de knoppen zit. Toch zal er tijdens deze legislatuur, en liever vroeger dan later, een weg naar een oplossing moeten worden gevonden. Dat de zaak nog eens wordt bemoeilijkt doordat het kadastraal inkomen, de perequatie, enzovoort, van de federale overheid afhangt, dat weten we allemaal. Dit neemt niet weg dat we toch de handschoen moeten opnemen en een aantal antwoorden moeten formuleren.

Naast de fiscale instrumenten moet ook worden gezorgd voor een horizontaal of transversaal stedenbeleid. Het gaat dus niet alleen om het – belangrijke – Stedenfonds, het stadsvernieuwingsfonds, waar u bevoegd voor bent. Het gaat bijvoorbeeld ook om de discussies die u moet voeren met de minister van Cultuur over stadstheaters, de regelmatige discussies over stadsklassen met de minister van Onderwijs, over city-marketing met de minister van Toerisme, de creatieve economie in de steden met de minister van Economie, enzovoort.

Dit wil niet zeggen dat u al die portefeuilles moet overnemen. Elke minister heeft zijn bevoegdheid. Ik pleit er wel voor dat u zich niet zou beperken tot uw verticale bevoegdheden, het Stedenfonds en het stadsvernieuwingsfonds, maar ook over andere zaken de discussie te voeren. Het is trouwens de rol van het parlement om hierover het debat te stimuleren.

Het witboek stedenbeleid was een ander punt van kritiek van de actievoerders van Meerstedesbeleid. Ze vonden dat ze er te weinig van terugvonden in de beleidsnota. Ik ben het daar niet helemaal mee

Gatz

eens: in de nota is er een duidelijk aanknopingspunt.

Het is niet slecht even in te gaan op wat nu eigenlijk een witboek is. Voor mij is een witboek een beleidsdocument dat in opdracht van de regering wordt gemaakt. Er wordt een algemene analyse en/of synthese in gegeven, zonder dat er een alomvattende oplossing of concrete voorstellen naar voren worden gebracht. Er kan wel een richting worden aangegeven. Het is belangrijk te beseffen dat een witboek geen beleidsnota is en er zeker niet mee samenvalt.

De stadsgesprekken en het parallellisme met het witboek zijn aan de gang en ongeveer halweg. Naar men mij vertelt, duikt u regelmatig op die bijeenkomsten op. U luistert en voert mee het debat. Dat is goed. Inmiddels gaat het beleid verder. Er is dus geen reden tot paniek. Het is geen slechte zaak dat u iets meer tijd neemt om het stedenbeleid in de steigers te zetten. Niettemin zou ik graag weten wat de timing en wat het groeipad is. Wat plant u na de stadsgesprekken? Wanneer kan het parlement daarop ingaan? Hoe zult u een en ander in partnerschap met de steden ontwikkelen?

Dit laatste punt is belangrijk. Het staat ook in de motie. Uiteraard is het niet de bedoeling om een jakobijns, van bovenuit bepaald stedenbeleid uit te tekenen. Het moet samen met de steden gebeuren.

Het is duidelijk dat u een rustiger start hebt genomen op het vlak van stedenbeleid dan bij uw andere beleidsdomeinen. Dat is niet zo verwonderlijk omdat uw portefeuille goed gevuld was en is. Dit is voor ons geen reden tot ongerustheid, op voorwaarde dat het stedenbeleid dat zich de komende maanden zal ontwikkelen aansluiting vindt bij de inhoudelijke krachtlijnen zoals ik ze beknopt heb aangehaald, en op voorwaarde dat u ten laatste tegen de zomer uw stedenbeleid concreet meer gestalte zult geven. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er liggen drie stukken voor ons: de beleidsnota Stedenbeleid en twee moties, een van de meerderheid en een van de oppositie.

Ik verklap u geen geheim door te zeggen dat ik niet zo gelukkig ben met deze beleidsnota. Ik weet dat u hebt gezegd dat 2005 een overgangs- en evaluatiejaar is. Ik hou dan ook vast aan de motie van de meerderheid. Het is een goede motie en leidraad voor het stedenbeleid zoals het verder zal worden uitgetekend. Sta me echter toe mijn kritiek kort te herhalen, al was het maar omdat we er nog meer rekening mee zouden kunnen houden.

De voorbije 5 jaar is er een trendbreuk gerealiseerd in het stedenbeleid. Van wat ooit de klacht van een stad was, zijn we kunnen overgaan naar wat de kracht van een stad is. Mijn gevoel is dat deze beleidsnota daarin een stapje terugzet en te veel uitgaat van wat allemaal fout gaat in een stad, en te weinig oog heeft voor wat een stad kan zijn en welke dynamiek een stad kan hebben.

Een tweede punt van kritiek is dat deze beleidsnota er te veel een is van één minister. Mijnheer de minister, u bent uitgegaan van uw bevoegdheden: Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Inburgering zijn manifest in de nota aanwezig, terwijl een stedenbeleid heel wat sectoren moet omvatten. Ik verwijs naar de rol van economie in het stedelijke weefsel, naar onderwijs, mobiliteit, cultuur en leefmilieu.

Een derde punt van kritiek is dat er de voorbije vijf jaar een aantal instrumenten zijn uitgewerkt waarmee niet verder wordt gewerkt. Ik verwijs naar het witboek Stedenbeleid. De stadsmonitor komt slechts zijdelings aan bod. Er wordt amper gesproken over de stedelijke monografieën en ook het actieprogramma Stedenbeleid komt niet echt aan bod. De kritiek is wat ze is, en na een open gesprek in de commissie hebt u er zich toe geëngageerd om deze beleidsnota verder uit te werken, in samenwerking met het Vlaams Parlement.

2005 is een evaluatiejaar. De motie van de meerderheid is een perfecte leidraad om een goed coherent stedenbeleid uit te tekenen. De samenwerking met het parlement is daarin zeer belangrijk. Ik weet wel dat u daar geen problemen mee hebt. We willen in een positief klimaat verder werken aan het stedelijk beleid. De sociale mix moet toenemen. Ik zal niet herhalen welke hefboomen daar toe moeten worden aangewend. Dat beleid moet door de gehele regering worden gevoerd. Er moet met behulp van fiscale stimuli een stadsvriendelijk klimaat worden gecreëerd. Initiatieven als Thuis in

Roegiers

de Stad, het Witboek Stedenbeleid en de stadsmo- nitor moeten verder worden uitgebouwd. Er moet ook aandacht worden opgebracht voor de verschil- lende stadsfuncties.

Als deze motie verder wordt uitgewerkt, zal de minister voor een goed stedenbeleid aan onze frac- tie een constructieve bondgenoot hebben. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Dewever heeft het woord.

De heer Bart De Wever (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte colle- ga's, er zijn me 5 minuten toebedeeld, en daarom zal ik beknopt zijn.

Het Vlaamse stedenbeleid is vrij jong, want het werd tijdens de vorige legislatuur in de steigers geplaatst. Ik vind het dan ook normaal dat u een evaluatieperiode inlast. Ik sluit me bijgevolg aan bij wat de vorige sprekers daarover hebben gezegd. Voor de totstandkoming van de beleidsnota is er veel informatie ingewonnen, via Thuis in de Stad en het witboek waarover de heer Gatz het al heeft gehad. Het witboek is een zeer waardevol docu- ment. Samen met hem hopen we dat het in beleids- maatregelen wordt omgezet.

Er zijn natuurlijk al beleidsmaatregelen getroffen, wat resulteerde in de evolutie van het SIF naar het Stedenfonds. Dat is zeer positief. De stadsvernieu- wingsprojecten zouden even positief zijn, ware het niet dat destijds en ook vandaag nog het aan- tal zogenaamde steden dat ervoor in aanmerking kan komen, grotesk groot is. Dat is een doorn in ons oog. Ik weet dat dit uit de mond van een Ant- werpenaar aanleiding geeft tot enige scepsis. Er wordt van uitgegaan dat in onze ogen elke andere gemeente niet veel meer dan een gehucht is. Wie de lijst overloopt, moet echter toegeven dat er echt wel sprake is van een versnippering van middelen. Ik vermoed dat dit het resultaat is van een poli- tieke koehandel. Het stelt me teleur dat de minister daarover geen debat opent, want blijkbaar aan- vaardt hij dat als een vaststaand feit.

Het is positief dat de beleidsnota volledig is geba- seerd op de informatie die tijdens de vorige legis- latuur is ingezameld, maar het is negatief dat de nota vrij algemeen en beschrijvend is. Er kunnen

nochtans een hele reeks concrete en pertinente vragen worden gesteld, en leden van de meerder- heid en de oppositie hebben dat ook gedaan. Ik beperk me tot één punt dat nog niet is aangehaald: het ontbreekt aan een duidelijke visie over wie wat moet doen inzake stedenbeleid. Er zijn op dat vlak veel actoren actief: de steden en gemeenten, de Vlaamse overheid en de federale overheid. Wat mij betreft, is die laatste er te veel aan. Het wordt moeilijk om na te gaan of de federale overheid niet op het terrein van de bevoegdheden van de gewes- ten en gemeenschappen komt.

Mijnheer de minister, veel doelstellingen en aspi- raties van de federale overheid komen ook in uw beleidsnota voor. De federale overheid begeeft zich op terreinen waardoor het risico op bevoegd- heidsoverschrijdingen reëel wordt. Ze stelt wel dat ze complementair wil optreden, maar hoe dat in de praktijk moet gebeuren, is niet zo duidelijk. Zo stel ik vast dat de federale overheid op het vlak van de gezondheid en het leefmilieu van probleemwijken in steden sensibiliseringsacties wil voeren. Dat behoort nochtans volledig tot de bevoegdheid van de Vlaamse overheid, die verantwoordelijk is voor de preventieve gezondheidszorg en -voorlichting. Dan komen we terecht bij een gevoelige proble- matiek, namelijk de federale recuperatie van dit soort bevoegdheden door de federale overheid en minister Demotte. Hetzelfde geldt voor het huis- vestingsbeleid. In januari 2004 heeft het de fede- rale overheid behaagd om zich ook op het vlak van het grootstedenbeleid met huisvesting bezig te houden.

Uit het antwoord op een vraag van federaal volks- vertegenwoordiger Vandeurzen leid ik af dat de minister in de periode 2005-2007 50 miljoen euro aan Vlaamse steden wil spenderen met een hele reeks prioriteiten die voor een deel ook de uwe zijn. De vraag rijst of hier geen coherentieproble- men uit zullen voortvloeien en of er geen beleids- initiatieven worden genomen die elkaar opheffen.

Ik geef u een voorbeeld uit Antwerpen. De stad heeft een premie uitgevaardigd voor de sanering van huurwoningen ten behoeve van eigenaars-ver- huurders met een beperkt inkomen. De filosofie is dat deze eigenaars niet over de middelen beschik- ken om hun woningen op te knappen en de stad hen daarbij helpt.

Tot 70 percent van de kosten kunnen worden terugbetaald met een grens van 8.000 euro. In

De Wever

ruil komen die woningen op de huurmarkt voor tenminste 9 jaar met een maximale huurprijs van 400 euro. Het is een zeer goed beleid, maar voor de eigenaars van de bewuste woningen leidt een en ander tot een verhoging van het kadastraal inkomen en dus tot de verhoging van de onroerende voorheffing.

Er is geen afstemming met het federale beleid en de zones voor positief grootstedelijk beleid die eventueel in een remediëring kunnen voorzien. Zo kunnen we heel wat voorbeelden en projecten aanhalen die worden gerealiseerd zonder dat naar coherentie met andere actoren wordt gezocht. De overheid zou immers een flankerend beleid kunnen voeren om de negatieve gevolgen te vermijden. Ik denk aan de projecten in Antwerpen: de huurprijzen in die buurt stijgen en daardoor worden mensen gedwongen te vertrekken, terwijl het net de bedoeling was de mensen daar te houden.

De verschillende actoren die met de beste bedoelingen een beleid uitstippelen, heffen elkaar op, en een en ander resulteert in het omgekeerde van wat oorspronkelijk de bedoeling was. Ik hoop, mijnheer de minister, dat de Vlaamse Regering de intenties waarmaakt die in het regeerakkoord op communautair vlak zijn ingeschreven en dat ze naar coherente beleidsbevoegdheden zal gaan. Dat betekent voor mij dat de federale overheid ver weg moet blijven van het grootstedenbeleid, dat een unieke Vlaamse bevoegdheid moet worden. De middelen die zij daarvoor ter beschikking heeft, mag zij gerust aan Vlaanderen overdragen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ga in 5 minuten mijn liefde aan de stad betuigen. Als fervent stadsbewoner wil ik een lans breken om op een positieve manier naar onze steden te kijken. Ik ben verheugd dat het een tendens wordt in Vlaanderen.

De herwaardering van de stad blijkt ook uit de site www.stedenbeleid.be die u ongetwijfeld kent. De site is enigszins tegen uw beleid gekant, maar dat moet u niet persoonlijk opnemen. De positieve boodschap is dat steeds meer mensen opnieuw

geloven dat de stad een positief gegeven is en heel wat opportuniteiten biedt. Dat is zeer belangrijk.

U hebt gezegd dat uw beleidsnota Steden de minst uitgewerkte was en dat dit jaar een overgangsjaar is. Ik hoop echt dat in een volgende beleidsnota een positief beeld wordt geschetst dat niet alleen inzoomt op de problemen van de stad. Dat geeft een totaal vertekend beeld dat alleen de angst voedt. Angst werkt verlamdend en doodt iedere creativiteit. Dat is verschrikkelijk jammer. Mijn eigen dochter die op de hogeschool in Antwerpen samen met leerlingen van buiten de stad studeert, vertelt me dat haar medeleerlingen haar vragen of zij wel durft buiten te komen als ze horen dat ze in Borgerhout woont.

Wij zijn erin geslaagd om in Vlaanderen zo'n beeld op te hangen van de stad dat de stad angst inboezemt in plaats van creativiteit of openheid. Het is belangrijk omdat Vlaanderen het vreselijk moeilijk heeft met grootsteden. Buiten Brussel – en de collega's uit Gent zullen mij dat niet ten kwade duiden –, is er op Europees vlak maar één stad in Vlaanderen die deze naam waardig is en meer dan een half miljoen inwoners telt. Indien zich problemen voordoen, worden deze steeds als typisch Antwerpse problemen omschreven. We moeten de Antwerpse situatie evenwel in een Europees perspectief plaatsen. Indien we de Europese sociale fondsen en de samenwerking tussen gelijkaardige steden in Europa bekijken, blijkt dat al deze steden met gelijkaardige problemen en opportuniteiten zitten.

We mogen niet uit het oog verliezen dat het wonen in de stad de meest ecologische vorm van wonen is. Iedereen kent de ecologische voetafdruk. Mensen die in een stad wonen, verbruiken minder ruimte. Ze hebben geen twee auto's per gezin nodig. Ze beschikken over de mogelijkheid zich per fiets of met het openbaar vervoer te verplaatsen.

In het RSV is voor een verdichting van het wonen in de stedelijke kernen gepleit. Indien we het RSV willen uitvoeren, zullen we de steden moeten verdichten. Om dit doel te bereiken, zullen we de steden positief moeten duiden.

In zekere zin creëert de stadsvlucht in de huidige eeuw een vorm van vrijheid. Onze steden zijn laboratoria waarin nieuwe woonvormen worden uitgeprobeerd. Het is ongelooflijk boeiend te zien

Vogels

hoe jongen mensen een betaalbare manier zoeken om in de stad te wonen. Hierbij worden vaak oude industriële complexen gebruikt. Sommige mensen wonen in lofts, maar vaak gaat het ook hier om heel gewone appartementjes.

Steden zijn tevens laboratoria voor kunst en cultuur. In plaats van de angst te cultiveren, moeten we de creativiteit versterken. We moeten de stad weer aan de mensen geven. Op dit vlak zijn we trouwens goed bezig. De chaotische situatie op het terrein toont aan dat van onderuit initiatieven worden genomen om de stad in handen te nemen. In opvolging van het Witboek Stedenbeleid zijn initiatieven als Straten-Generaal ontstaan.

Mijnheer de minister, van mijn fractie krijgt u het voordeel van de twijfel. We zullen de beleidsnota niet goedkeuren, maar we zullen gedurende het volgende jaar trachten om, samen met u, na te denken over manier om onze steden op een positieve en creatieve manier naar voren te brengen. (*Applaus bij Groen!, de VLD, CD&V en sp.a-Spirit*)

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, een aantal van de vorige sprekers hebben reeds naar de geplande timing en werkwijze verwezen. Zoals ik tijdens de commissiebespreking van deze beleidsnota heb vermeld, wordt 2005 bewust als een overgangsjaar beschouwd. Bepaalde mensen hebben in dit verband de nadruk op de zware portefeuille gelegd, maar dit punt is eigenlijk van ondergeschikt belang.

Mijn voorganger, voormalig minister Van Grembergen, heeft reeds een aantal fundamentele beslissingen, onder meer in verband met het Stadsvernieuwingsfonds en aanverwante projecten, genomen. Het project Zuurstof Brugse Poort in Gent is een goed voorbeeld. Indien ik nu mijn eigen stempel op het beleid zou willen drukken en, bij manier van spreken, de handtekening van mijn voorganger zou intrekken, zou ik chaos creëren. Iedereen zou me verwijten de lokale besturen een verkeerd signaal te zenden. Een continuïteit van bestuur is in de eerste plaats in het belang van de lokale actoren, de steden en de gemeenten.

Hetzelfde geldt voor het Stedenfonds. Voor de periode 2003-2007 zijn reeds een aantal convenants afgesloten. De tussentijdse evaluaties zijn momenteel aan de gang. De visitatiecommissies zijn op pad. Deze commissies vormen overigens een bijzonder positief instrument. Zij bezoeken zelf de steden. Bovendien maken de verantwoordelijken van andere steden geregeld deel uit van een visitatiecommissie.

Tijdens de tussentijdse evaluaties proberen we te achterhalen hoe bepaalde projecten het stellen en wat de eventuele obstakels zijn. Op basis van ervaring en expertise en door middel van dialoog trachten we de zaken weer op het juiste spoor te brengen. We willen niet als de kijkende, vermanende en verbiedende overheid uit Brussel over te komen. We willen een ondersteunende en helpende overheid zijn. De tussentijdse evaluaties zullen wellicht nog voor het najaar worden afgerond.

Indien we bepaalde zaken willen actualiseren en nieuwe klemtonen willen leggen, moeten we met deze evaluaties rekening houden. Indien over het stedenbeleid wordt gepraat, moet het lokale bestuur het onderwerp en niet het lijdend voorwerp van het overleg vormen.

Ik denk dat de heer De Wever sprak over het Jacobijnse model. Dat wil ik absoluut niet. We zullen het niet vanuit Brussel decreteren, het zal op basis van overleg gebeuren. Ik sta een partnerschap voor met de lokale actoren, waardoor ook het stedenbeleid vorm krijgt.

Een aantal inspiratiebronnen zoals het witboek en de stadsgesprekken zal ik niet overboord gooien. Sommige mensen zijn heel achterdochtig over mijn intenties in dit verband, maar ik zou gek zijn als ik er geen rekening mee zou houden.

In het witboek staat veel bruikbare informatie, maar het is geen concreet beleidsplan. Als ik morgen het witboek bezorg aan de collega's in Antwerpen, hebben ze geen beleidsplan voor de stad. Er staan interessante wetenswaardigheden in die kunnen worden meegenomen in de beleidsvoering van de stad, zowel in Antwerpen, Kortrijk of een andere stad. Het witboek kan nooit het statuut van een beleidsplan krijgen. Het is een leidraad, een inspiratiebron en een vraagbaak.

Keulen

Ik zal ook overleg plegen met de commissie voor Stedelijk Beleid, want het moet ook gesteund worden vanuit Brussel. Dan kunnen we een beeld creëren van een stad als motor van ontwikkeling voor tal van domeinen: wonen, lokale economie en voorzieningen op het vlak van welzijn, gezondheid, onderwijs en cultuur.

We moeten ingaan tegen het doembeeld dat een stad een cumulatiepunt is van alle problemen. Dat is voor een deel realiteit, dus we mogen het niet ontkennen, maar de stad is ook heel vaak de bron van maatschappelijke vernieuwing en veranderingen.

Het gaat om een horizontaal departement, dus we moeten ervoor oppassen de minister van Stedenbeleid niet op alles af te rekenen. Ook andere ministers hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van de steden te vergroten.

Voor de bevoegdheden die ik zelf in handen heb, zoals – op het vlak van de lokale besturen – de gedifferentieerde onroerende voorheffing om bepaalde buurten of wijken een impuls te geven en investeerders aan te trekken, zijn we volop aan het werk. Ook het socialehuurbesluit is een heel belangrijk instrument om lokaal maatwerk toe te laten, naast een aantal andere vereisten waarnaar mevrouw Berx verwezen heeft.

Mijnheer de voorzitter, we zitten in een overgangsjaar, maar het is zeker geen rustjaar. Het is mijn bedoeling in de beleidsbrief een duidelijk stedenbeleid, met krachtlijnen en klemtonen voor de rest van de legislatuur en voor 2006, te formuleren, op basis van de bevindingen van de visitatiecommissie, de stadsgesprekken, het overleg met de stedelijke verantwoordelijken en de standpunten van de commissie voor Stedelijk Beleid.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

BELEIDSNOTA Inburgering 2004-2009, ingediend door de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering
– 84 (2004-2009) – Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Inburgering 2004-2009, ingediend door de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Berx, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx, verslaggever *(Op de tribune):* Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst een korte uiteenzetting geven over de nota zelf, de uitgangspunten, de doelstellingen en de principiële keuzes.

De beleidsnota inburgering kiest voor een pragmatische aanpak: de samenleving verkleurt. Deze realiteit onder ogen zien, de kansen benutten en de pijnpunten benoemen en aanpakken, middels een taboeloos beleid met aandacht voor rechten en plichten, is het uitgangspunt.

Het doel van dit inburgeringsbeleid is het actief en gedeeld burgerschap van eenieder. Iedereen moet zijn/haar rol opnemen in de samenleving. Niemand mag worden opgesloten in zijn/haar cultuur. Niemand mag worden uitgesloten uit de samenleving. Respect voor en verantwoordelijkheid door eenieder is een opdracht voor allen. Behalve actieve participatie refereert het actief en gedeeld burgerschap aan de gemeenschappelijke sokkel van waarden en normen waarop we in geen geval willen afdingen. Iedereen moet deze beginselen kennen, accepteren en zich eigen maken.

Tevens wordt gekozen voor een niet-vrijblijvend en emancipatorisch beleid: de gegeven kansen moeten worden gegrepen, allochtonen moeten op een volwassen manier worden behandeld, hun zelfredzaamheid moet worden vergroot.

Berx

Om de inburgering doeltreffender te maken, kiest de beleidsnota respectievelijk voor een selectieve en gerichte uitbreiding en heroriëntering van de doelgroepen van het inburgeringbeleid tot de gezinsherenigers en gezinsvormers, oudkomers die leven van een vervangingsinkomen, oudkomers met schoolgaande kinderen en mensen die tijdelijk naar Vlaanderen komen als bedienaar van een eredienst. Voor ontvankelijk verklaarde asielzoekers wordt de inburgeringsplicht drastisch beperkt.

Op die manier ondervangt de beleidsnota de kritiek van alle fracties op de veel te beperkte doelgroep, zij het dat N-VA pleit voor het behoud van een ruime inburgeringsplicht voor ontvankelijk verklaarde asielzoekers. Tevens is er fundamentele kritiek op de schrapping van de inburgeringsplicht voor wie werkt. Via flexibele en resultaatgerichte opleidingsmodules moet de combinatie van werk en inburgeren mogelijk zijn.

Andere prioriteiten op het vlak van inburgering zijn het wegwerken van de wachtlijsten voor NT2, de uitbouw van de maatschappelijke oriëntatie en de loopbaanoriëntatie, de optimalisatie van het handavings- of sanctiearsenaal, optimale startkansen voor minderjarigen en de toegankelijkheid van het inburgeringbeleid via een uniek loket.

Om de veelkleurige samenleving leefbaar en beheersbaar te houden wil de minister de diversiteit beter managen. De integratiesector wordt omgekeerd tot een diversiteitssector waar alle mensen met problemen inzake samenleven terecht kunnen. Media en verenigingen kunnen en moeten bijdragen tot de emancipatie van allochtonen. Coördinatie, opvolging, evaluatie en beleidsafstemming met enerzijds andere beleidsdomeinen als onderwijs, werk, wonen, stedenbeleid en welzijn en anderzijds het federale niveau zijn kritische succesfactoren voor het inburgeringbeleid.

Om dit beleid te realiseren voorziet de begroting in bijna 33 miljoen euro, waarvan bijna 10 miljoen euro is bestemd voor NT2, 22,5 miljoen euro voor de diversiteitssector en bijna 1 miljoen voor terreinen voor woonwagengedragers. In vergelijking tot de begroting van 2004 steeg het budget met 5,3 miljoen euro.

Voor het Vlaams Belang schiet de beleidsnota schromelijk tekort als antwoord op de multicultu-

rele nachtmerrie waarop het multiculturele samenleven voor vele Vlamingen is uitgedraaid. Een normen-en-waardendiscours kan volgens deze partij onmogelijk samengaan met de keuze voor diversiteit. Beide zijn intrinsiek en fundamenteel onverzoenbaar. Ze kunnen niet samen worden gedacht, laat staan gerealiseerd. Volgens het Vlaams Belang moet de boodschap zijn 'aanpassen en inburgeren of terugkeren'.

Het Vlaams Belang bepleit voorts de afschaffing van het decreet etnisch-culturele minderheden. Vlaanderen mag geen geld besteden aan een diversiteitsbureaucratie. Het Vlaams Belang hekelt het failliet van het inburgeringsdecreet: de doelgroep is te beperkt en de straffen zijn ontoereikend. Tot slot hekelt het Vlaams Belang de overheidspropaganda voor een zekere ideologie en ziet de Vlaams-Belangfractie wel degelijk taboes: er wordt te weinig gesproken over de islam, die in de toekomst ook nog eens overheidsgeld zal krijgen. Dit zal enkel leiden tot meer moskeeën en hogere minaretten.

CD&V, N-VA, sp.a en VLD zijn wel tevreden met de beleidsnota. De globale visieontwikkeling zit goed, de aanpak is nuchter, pragmatisch en evenwichtig. Ze getuigt van politieke moed en legt terecht de klemtoon op actief en gedeeld burgerschap, op plichten en rechten, op kansen en verantwoordelijkheden.

Sp.a gelooft niet in lessen over normen en waarden. Investeren in lessen Nederlands en in werk is veel zinvoller. Die normen en waarden komen dan wel vanzelf. De beleidsnota legt te veel nadruk op de plichten en te weinig op de rechten en bijhorende plichten van overheid en samenleving, bijvoorbeeld op het vlak van een behoeftedekkend aanbod aan taal- en opleidingstrajecten. De fractie wil ook een grotere nadruk op de evenredige participatie op de arbeidsmarkt en wil Nederlandsonkundige ouders wel stimuleren om een inburgeringstraject te volgen maar hen zeker niet verplichten. Tevens pleit sp.a voor een grotere diversiteit in het personeelsbeleid van de verschillende overheden en voor een betere sociale mix in de huisvesting. De rol van de lokale besturen en de media vindt sp.a te vrijblijvend.

Voor VLD is de tijd van praten voorbij, het komt nu aan op daden: organiseren, coördineren, rationaliseren en operationaliseren van het beleid. Een goede uitvoering van het inburgeringdecreet

Berx

veronderstelt voor de VLD twee zaken. Ten eerste moet er een sterke controle van de minister zijn op de goede organisatie door de gemeenten van het inburgeringstraject en op de afspraken tussen de lokale besturen en het middenveld terzake. Ten tweede moet er een goede afstemming zijn van de ministers van Welzijn en Onderwijs inzake het inburgeringsbeleid. Tevens pleit de VLD voor sterkere stimulansen zodat het personeelsbestand van de verschillende besturen en ondernemingen meer dan nu een correcte afspiegeling van de sociologische realiteit zou vormen. Tot slot benadrukt de VLD dat het uitermate belangrijk is dat het inburgeringsbeleid wordt doorgetrokken naar Brussel.

De N-VA kiest voor een gerichte uitbreiding van de doelgroep. Voor asielzoekers moet de inburgeringsplicht worden behouden. De vrijstelling voor hooggeschoolden moet worden geschrapt en via een flexibel aanbod moeten ook werkenden die onder de verplichte inburgering vallen het traject verder afmaken, via resultaatsverbintenissen. Voor de N-VA is het wegwerken van de wachtlijsten inzake NT2 en inzake de opleidingen in de centra voor basiseducatie een topprioriteit. Het aantal uren per NT2-module moet worden opgetrokken. De N-VA is zeer tevreden met het gemaakte onderscheid tussen burgerschap en etniciteit. De partij waarschuwt er wel voor dat de problemen niet in een handomdraai zullen worden opgelost. Overigens, een coherent inburgeringsbeleid is niet mogelijk zonder de overheveling van bevoegdheden inzake sociale wetgeving en migratiebeleid. De N-VA mist een passage met betrekking tot de Franstalige inwijkeling in Vlaams-Brabant en suggereert een Huis van het Nederlands voor hen in Halle.

CD&V beklemtoont dat het waarden- en normendiscours wel degelijk verzoenbaar is met diversiteit. Immers, cruciale waarden van de democratische rechtsstaat zijn precies pluralisme en vrijheid van meningsuiting en godsdienst. Beide verzoenen zonder het ene absoluut te laten primeren op het andere is de dagelijkse opdracht. De CD&V-fractie dringt aan op een zeer goede vertaling van de beleidsnota in een aantal concrete doelstellingen. Als de minister – overigens terecht – de diversiteitssector wil onderwerpen aan een aantal resultaatsverbintenissen, dan moet hij dat a fortiori ook doen voor het eigen beleid. Hij moet in dat beleid

meetbare strategische doelstellingen en resultaatsverbintenissen vooropstellen en zich daarop laten afrekenen. Voorbeelden van dergelijke resultaatsverbintenissen zijn: een substantiële daling van de werkloosheid bij allochtonen, de veel betere verdeling van allochtonen over ASO, TSO en BSO en de doorstroming van allochtonen naar het hoger onderwijs. CD&V beklemtoont de rol van het verenigingsleven en de lokale besturen.

De CD&V-fractie mist ook een coherente onderbouw voor een goed coördinerend beleid. Met een Strategisch Plan Diversiteit kan de minister zijn collega's binnen de regering aanspreken op de te behalen resultaten in de diverse beleidsdomeinen. Over de samenwerking tussen Vlaanderen en de federale overheid is de beleidsnota te vrijblijvend, aldus nog CD&V. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte leden, vooreerst mijn welgemeende felicitaties aan mevrouw Berx voor het goede verslag.

Ik zal me beperken tot de essentie van de kritiek die mijn partijgenoot, de heer Verreycken, reeds naar voren heeft gebracht in de commissie. Die laat zich herleiden tot 5 punten. Op elk van die punten zullen we dan ook een voorstel van alternatief aanreiken.

Over essentiële federale onderdelen van het algemene te voeren integratiebeleid, zoals gezinshereniging, asielbeleid en de snel-Belg-wet, stelt deze beleidsnota enkel dat er 'overleg' moet zijn met de federale regering. Over de vraag hoe dit overleg concreet moet worden, wat de inhoud ervan moet zijn en wat de straf is voor het mislukken ervan, vinden we niets terug.

Wel stelt de nota uitdrukkelijk dat de Vlamingen moeten worden gebracht tot een andere perceptie van diversiteit, waarbij ze die ook positief benaderen. Uit de toelichting in de commissie bleek dat daarmee onder meer werd bedoeld dat men de samenstelling van het studiepubliek en de kandidaten in televisieprogramma's wil beïnvloeden en zo deze programma's wil 'verkleuren'.

De beleidsnota bespreekt slechts voorwaardelijk de noodzakelijke stappen voor de realisatie van een

Penris

efficiënt inburgeringsbeleid, zoals de uitbreiding van de doelgroep en de invoering van effectieve sancties en van een echt inburgeringsexamen. Dat zijn volgens ons nu juist wezenlijke elementen in het hele inburgeringsverhaal, die niet op een voorwaardelijke maar op een uitdrukkelijke en positieve manier besproken zouden moeten worden.

De beleidsnota laat een essentieel aspect van een geslaagd inburgeringsbeleid onvermeld, met name de noodzakelijke koppeling aan een intrekking van de federale verblijfsvergunning in een individuele procedure met alle juridische waarborgen, voor personen die weigeren aan de verplichte inburgering te voldoen.

In de beleidsnota wordt gesteld dat er geen taboes overeind moeten blijven, maar het taboe van de islam blijft hoe dan ook overeind, zo hebben we tot onze spijt moeten vaststellen. Mijnheer de minister, het verhaal van de financiering van de moskeefabrieken op voordracht van de fundamentalistische elementen uit de federale moslimexecutieve getuigt van weinig doorzettingsvermogen van uwentwege.

We stellen bijgevolg voor de beleidsnota aan te vullen met concrete eisen voor een strenge beperking van de gezinshereniging, het sluiten van de achterpoortjes voor misbruik van de asielwetgeving en een grondige herziening van de snel-Belgwet. Daarover moeten harde eisen worden gesteld aan de federale regering.

We vragen u af te zien van elke vorm van overheidspropaganda om de politieke meningen van de Vlamingen over diversiteit positief of negatief te beïnvloeden, en dat aan de vrije keuze van de Vlamingen over te laten. We vragen u af te zien van elke vorm van druk op mediamakers om al dan niet formele quota op basis van ethische afkomst te hanteren bij de samenstelling van het publiek in studio's en programma's.

Verder vragen we u snel de noodzakelijke aanpassingen door te voeren aan het inburgeringsbeleid, om de doelgroep fors uit te breiden, effectieve administratieve sancties in te voeren en toe te passen, en een echt volwaardig inburgeringsexamen in te voeren. We vragen u met de federale overheid meteen gesprekken te beginnen over de realisatie van de noodzakelijke koppeling van de inburgering aan een intrekking van de federale verblijfs-

vergunning in een individuele procedure met alle juridische waarborgen voor personen die weigeren aan de inburgering te voldoen.

Ten slotte vragen we u, zeker in de huidige omstandigheden, af te zien van elk plan om moskeëën te subsidiëren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor het standpunt van CD&V verwijs ik naar het verslag, waarin ik de standpunten van de verschillende partijen heb uiteengezet. Toch wil ik nog een kleine toevoeging doen.

Onlangs is in MO-magazine een zevenpuntenplan van de alloctonen verschenen – en geen zeventigpuntenplan. Daarmee zou ik de beleidsnota willen vergelijken. Ze zeggen dat normen en waarden bijzonder belangrijk zijn voor alloctonen. Die waarden zijn respect en het besef van de plicht dat ze het eigen leven in eigen handen moeten nemen, het beste moeten maken van hier te leven, te wonen, te werken, kinderen goed op te voeden en een gezin uit te bouwen.

Ze willen meer allochtone jongeren in het ASO en het hoger onderwijs, maar ook een versterking van de verwachting ten aanzien van deze kinderen in het beroepssecundair onderwijs. Dat is niet zozeer een kwestie van een groot Marshallplan en veel geld, maar vooral van een zeer goede oriëntatie. Het gaat ook om het besef, dat nog verder moet groeien en waar een aantal allochtone vaders sterk op heeft gewezen, dat ze allochtone jongeren wanneer het misgaat steviger bij de kraag moeten nemen, dat ze duidelijker grenzen moeten trekken, en dat het niet opgaat gewoon naar de moskee te gaan om te bidden. Ze beseffen zelf ook dat het, als ze de jongeren niet begeleiden en op hun plichten wijzen, niet goed afloopt.

Werk is zoveel meer dan gewoon een loon. Uit werk haal je zelfrespect en zelfvertrouwen, en het versterkt het zelfbeeld. Dat leidt tot een minder gefrustreerde houding in de samenleving.

Ze vragen ook: praat mét ons, en niet over ons. Ze wensen ten volle en maximaal te participeren aan deze gemeenschap – onze gemeenschap, die ook hun gemeenschap is – in eerbied en respect

Berx

voor de cultuur, de normen en de waarden die hier heersen, maar ook met de mogelijkheid om binnen die grenzen toch een stukje van hun eigenheid te mogen behouden.

Welnu, wat opvalt, is dat de beleidsnota daar in heel grote mate bij aansluit. Het draagvlak voor de beleidsnota kan dan ook bijzonder groot zijn, op voorwaarde dat we meer moed opbrengen dan in het verleden om heel duidelijke resultaatsverbintenissen voorop te stellen en die ook te monitoren. De tijd van vrijblijvendheid is voorbij. Het aantal allochtone werklozen moet substantieel dalen. Het overschot aan arbeidskrachten is veel te groot. Er is nood aan een betere spreiding van de allochtonen over alle studierichtingen in functie van hun talenten en mogelijkheden. Er moet ook een stijging komen van het aantal allochtonen op de privé-huurwoningenmarkt. Dat er nu een overconcentratie van allochtonen is in de sociale huisvesting, zegt ook iets over de kapitaalkracht en de koopkracht van allochtone jongeren en heeft natuurlijk veel te maken met een goeie job. Een andere doelstelling van de inburgeringsplicht moet een verkorting van de termijn zijn en een verbetering van de kennis van het Nederlands voor nieuwkomers en oudkomers.

Ten aanzien van het Vlaams Belang wil ik dit nog kwijt. Leden van het Vlaams Belang, als u echt wilt dat het inburgeringsbeleid slaagt, dan moet u zich misschien eens bezinnen over de eigen rol en verantwoordelijkheid in de samenleving. Het is misschien niet uitgesloten dat een ombuiging van uw radicale afwijzing van diversiteit en van uw geschreeuw dat het inburgeringsbeleid een fiasco is, in constructieve, weliswaar kritische maar positieve voorstellen inzake inburgering zou kunnen bijdragen tot een veel groter rendement van het grote aandeel overheidsmiddelen dat wordt geïnvesteerd in diversiteit. Misschien kan dit bijdragen tot een beter inburgeringsbeleid. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, ik vertel u geen geheim als ik zeg dat onze fractie dit een sterke beleidsnota vindt. Ook het inburgeringsdecreet, dat de meest concrete uitloper is van de beleidsnota, is een goed decreet. Het biedt een

onderbouwde basisfilosofie. Ik som nog eens de krachtlijnen op: nieuwkomers krijgen de mogelijkheid om Nederlands te leren, wat essentieel is om te communiceren in onze samenleving, ze leren een aantal beginselen over onze maatschappijoriëntatie en ze krijgen een brug naar opleiding en liefst ook naar werk.

Het is duidelijk dat zowel de nota als het decreet gaat over het creëren van kansen. Die zijn heel belangrijk. Als de overheid kansen creëert en aanbiedt, heeft men de verplichting om die te grijpen. Zo komen we bij het verhaal van rechten en plichten, waarop ik straks wat dieper inga.

Mijnheer de minister, laten we nog even bij het decreet blijven, het slagschip binnen de kleine vloot die uw beleidsnota kan worden genoemd, want er zijn nog wat bijstellingen nodig. We hebben het onder meer over de uitbreiding van de doelgroep, waarover mevrouw Berx vorige week nog een vraag om uitleg heeft gesteld. We hebben het ook over de noodzaak aan een sluitstuk in de vorm van een administratieve boete. We willen die niet om de mensen te pesten, maar vanuit een soort doelmatigheid. Als met de overheid zaken worden afgesproken, worden die meestal gekoppeld aan een sanctie.

Waar staan we met die bijstellingen? Wat is de timing?

Naast bijstellingen, is er ook nood aan het operationeel maken van het beleid. Helaas zijn we nog niet op kruissnelheid. We hebben al belangrijke sprongen gemaakt en stappen voorwaarts gezet. Ik heb het over het aantal trajecten dat reeds operationeel is, de doelgroep die we bereiken en het groeipad. Waar staan we nu? Wanneer zullen we het moment bereiken dat vraag en aanbod elk jaar naadloos op elkaar aansluiten? Natuurlijk zullen er altijd bijstellingen nodig zijn, maar het moet toch onze ambitie zijn om dat dit jaar of ten laatste volgend jaar te realiseren.

Deze opmerkingen gaan over de effectiviteit, doelmatigheid en efficiëntie van het beleid. Ik vraag met andere woorden of het inburgeringsbeleid werkt op het terrein. Een operationeel beleid heeft echter ook stevige fundamenten nodig en daarom wil ik nog enkele woorden wijden aan de rechten en plichten. Dat is soms een delicate materie, want er zijn een aantal extremen in het spectrum. We

Gatz

kunnen gaan van iets heel soft, wat sommigen het pampieren van allochtonen noemen, tot iets heel extreems zoals een inhumane beleid met een grote moralistische grondslag. Wij pleiten voor een beleid gestoeld op morele waarden. Als liberaal zult u wel begrijpen dat ik bedank voor moralisme.

Volgens mijn fractie hebt u de juiste toon gevonden. Ik geef daar enkele concrete voorbeelden van. U zoekt toenadering tot de islam. Wij vinden – en daarover verschillen we fundamenteel met de collega's ter rechterzijde – dat ook de islam recht heeft op erkenning als godsdienst. We zijn nogal legalistisch ingesteld en vanuit ons democratisch streven willen we alle religies op dit grondgebied gelijk behandelen. U zoekt het juiste evenwicht tussen rechten en plichten. Daarom wilt u het Nederlands invoeren in de moskeeën, niet voor de liturgie maar als functioneel communicatiemiddel. U wilt voorwaarden verbinden aan de toewijzing van sociale woningen, eveneens via de kennis van onze taal. Uiteraard wilt u het grondwettelijk recht op huisvesting niet onmogelijk maken, maar u wilt redelijke eisen koppelen aan de uitoefening van dat recht. De basiskennis van het Nederlands is volgens mij een redelijke eis. Dit is in het algemeen belang.

Uw bijzonderste verdienste is uw open communicatie. Daarmee zorgt u voor een stevig draagvlak voor uw beleid. Ik wil besluiten met een citaat van de heer Somers, het spijt me dat het allemaal in de familie blijft: 'Geen groepen uitsluiten, maar mensen inburgeren.' Daarop is uw beleid gestoeld. Daarmee is het voornaamste gezegd. Als u uw inburgeringsbeleid nu nog operationeel maakt, gaan we mooie tijden tegemoet. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, voor het standpunt van sp.a-spirit verwijs ik naar het verslag van mevrouw Berx.

Mijn betoog valt uiteen in twee delen. Ik geef eerst een algemene beschouwing, en daarna een paar praktische bedenkingen. De bespreking in de

commissie ligt alweer enkele maanden achter ons, intussen is er op het veld al een en ander gebeurd.

Welgeteld 2 maanden geleden heb ik u gefeliciteerd met deze nota. Ik heb erbij vermeld dat we ons volledig inschrijven in deze visie die we al jaren delen. Ik heb er aan toegevoegd dat het veel zal afhangen van waar en hoe de accenten in de concrete uitvoering gelegd zullen worden. Met name waar de polarisatie van 'wij en zij' plaats maakt voor 'ons' is belangrijk. Ik was gecharmeerd door de manier waarop u in het najaar communiceerde over samenlevingsproblemen. Is er in die korte tijdsspanne iets veranderd? Communicatie over de allochtonen was legio, zowel in de media, in het parlement als op straat. Is dat goed nieuws? Daar ben ik nog niet zo zeker van. Is er inhoudelijk wat gewijzigd? Neen, tot dusver nog niet.

De toon is toch weer wat opgeschoven en strenger geworden, zeker bij heel wat parlementsleden, maar ook bij de minister. Het opbod komt stilaan op gang: straffer, nog straffer, strafst. We gaan niet uit de bocht zoals onze noorderburen. Tot nog toe gaat het vooral over inburgering. Voor ons blijft de Nederlandse taal een communicatief gegeven, los van vaderlandsliefde of andere emotionele onzin.

In de vorige legislatuur hebben we, en meer in het bijzonder ikzelf, de verplichting voor inburgering van nieuwkomers in het decreet ingeschreven, niet als fetisj, niet om de nieuwkomers te pesten, maar wel om hen verder te helpen in hun zoektocht in de doolhof waarin we leven.

De Nederlandse taal is belangrijk om hier maatschappelijk goed te kunnen functioneren. De Nederlandse taal, gekoppeld aan toeleiding tot werk, is de eerste stap naar integratie. We hopen hiermee veel problemen, die ontstaan als gevolg van een tekort aan taal of werk, te kunnen oplossen. Daardoor zullen er ook heel wat minder samenlevingsproblemen zijn.

We hebben die verplichting tot inburgering ook ingeschreven om er zeker van te zijn dat de overheid haar verantwoordelijkheid neemt door zo spoedig mogelijk een behoeftedekkend aanbod uit te werken over heel Vlaanderen. We mogen die verantwoordelijkheid niet ontlopen. Nogal snel neigen we naar gemakkelijheidoplossingen en stellen dat alle problemen worden veroorzaakt door een gemis aan inburgering. Eenmaal ingeburgerd

Mahassine

zijn er geen allochtonenproblemen meer. Inburgering zou alle samenlevingsproblemen oplossen.

In het Vlaams Parlement concluderen we nogal gauw in de volgende termen: te weinig integratie, niet ingeburgerd, onvoldoende Nederlands, hun cultuur is vaak de oorzaak van het gebrek aan integratie, enzovoort. Dat klopt niet. Vorige week verschenen weer eens alarmerende berichten over de situatie van allochtonen op de arbeidsmarkt met als titel: 'Het gaat van kwaad naar erger'.

Uit een onderzoek van de Leuvense arbeidsspecialist, de heer Hans Verhoeven, blijkt dat het aantal werklozen tussen 1995 en 2004 verdubbeld is. De werkzaamheidsgraad ligt op 37,5 procent. De helft van de Marokkaanse mannen in Vlaanderen werkt. De andere helft werkt dus niet. In een studie van KUL en ULB, die op 16 maart zal worden bekendgemaakt, kan 1 op de 2 allochtonen dus een reguliere baan vergeten, alleen al vanwege zijn afkomst.

We weten het allemaal: een baan en een vast inkomen zijn de belangrijkste garanties op een geslaagde integratie. Jongeren die de Nederlandse taal spreken en de westerse waarden allang hebben omarmd, en dus cultureel geïntegreerd zijn, krijgen geen job omdat ze Ali of Mohammed heten. Niet voor niets zijn er zoveel aanvragen van jonge allochtonen om hun namen te veranderen in Alain, Philippe of Marina. In het artikel komen jongeren aan het woord die perfect Nederlands spreken, diploma's behaalden, nog steeds werkloos zijn en het beu zijn om gediscrimineerd te worden op de arbeidsmarkt.

Ik geef dit als voorbeeld om aan te tonen dat we niet alle heil moeten of mogen verwachten van inburgering. Sommige problemen worden daarmee opgelost, maar de grootste problemen blijven bestaan, namelijk uitsluiting en discriminatie. Uitsluiting en discriminatie doen zich ook voor bij degenen die perfect Nederlands spreken en cultureel geïntegreerd zijn.

Mijnheer de minister, deze problematiek behoort niet tot uw bevoegdheden. Ik doe dan ook een oproep aan de hele regering om hier werk van te maken. U hebt als voogdijminister samen met de minister-president en de minister van Werk de taak

om dit aan te pakken. Het gaat zowel over een horizontale als over een verticale bevoegdheidsoverschrijding. Er moet immers ook overleg worden gepleegd met de federale regering. Hoeveel studies moeten er nog verschijnen vooraleer we beseffen dat het 5 over 12 is?

Ik houd geen pleidooi tegen inburgering, want inburgering blijft een eerste stap. Mijn ouders hebben de kans niet gehad om bij hun aankomst in België de taal en de geïmplicaties van het land te leren kennen. Ze hebben nooit van enige opleiding kunnen genieten. Ik ben dan ook blij dat het nu wel kan voor de nieuwkomers. Zij moeten zo snel mogelijk hun plaats kunnen zoeken binnen deze samenleving. Voor wie de inburgering heeft gevolgd, de taal heeft geleerd en ambities heeft voor een beter leven, moet het echter de moeite zijn. Zij moeten als persoon worden erkend, ongeacht of ze christen, humanist, moslim of hindoe zijn. Gelijke kansen mag geen hol begrip zijn. We moeten de toenemende gevoelens van haat, afkeer en racisme een halt toeroepen en de kop indrukken, want anders hebben al die goedbedoelde initiatieven voor de allochtonen absoluut geen zin.

De werkvloer waarbij allochtonen en autochtonen met elkaar in contact komen en samenwerken, is de beste vorm om samenlevingsproblemen en de wederzijdse vooroordelen op te lossen. Daarom geloven wij in een 'allemaal samen' en niet in een 'wij en zij'. Wij verzetten ons tegen de opdeling van de maatschappij in een 'wij en zij', wie die 'zij' ook mogen zijn. Vandaag zijn het de moslims, wie zal het morgen zijn? Wij doen niet mee aan moslimbashing: wij streven naar een samenleving waar pluralisme in zijn breedste betekenis wordt toegepast.

Politici hebben het graag over diversiteit. Diversiteit wordt men echter niet in de schoot geworpen, diversiteit moet je verdienen. Vlaanderen bestaat niet meer uit een meerderheid en een minderheid die tolereren, maar wel uit vele levensbeschouwelijke minderheden die met elkaar samenleven. Dat is onmogelijk als we de verschillen onzichtbaar maken. Bovendien heeft het een tegengesteld effect. Het werkt niet en vergroot de segregatie. We moeten minderheden actief ondersteunen en komen tot een actieve betrokkenheid en samenwerking.

Mijnheer de minister, ik heb ook enkele concrete vragen over uw beleid en over uw beleidsnota. Zo heb ik nog niets gelezen over de samensmelting van

Mahassine

de integratiecentra, onthaalbureaus en Huizen van het Nederlands. Als richtdatum wordt april 2006 naar voren geschoven. Is die datum nog van toepassing? Op zich is dat geen slecht idee. Het kan kostenbesparend werken zonder dat er aan de kwaliteit van de werking moet worden geraakt. Ik maak wel bezwaren als zou blijken dat de Huizen van het Nederlands enkel nog zouden dienen voor de nieuwkomers en niet meer voor de oudkomers. Dit risico bestaat als de onthaalbureaus en -huizen samensmelten. Mijnheer de minister, ik vraag u daarover enige verduidelijking te geven. Ook niet duidelijk is de stand van zaken inzake de uitbreiding van de doelgroep. Dat kan het bereikte behoeftedekkend aanbod terug in gevaar brengen. Het is mij ook niet duidelijk wat de beleidsintenties terzake zijn.

Belangrijke ontwikkelingen zijn natuurlijk de maatregelen met betrekking tot de sociale huisvesting en de kennis van het Nederlands. We hebben dat vorige week nog goedgekeurd. In Antwerpen zijn er bewonersgroepen die vrijwilligerslessen plannen voor de anderstaligen in de sociale woonblokken. Alhoewel ik principieel tegen vrijwilligerswerk ben in het NT2-aanbod, heeft dit project toch als voordeel dat het autochtonen en allochtonen samenbrengt.

Inzake maatschappelijke oriëntatie is er de uitkomst van de denkgroep die mij heel sterk interesseert. Eigenlijk ben ik voorstander van de integratie van maatschappelijke oriëntatie in het NT2-traject. In de realiteit is dat reeds grotendeels gebeurd, want de contexten die worden gebruikt in de NT2-modules bestaan eigenlijk al uit maatschappelijke oriëntatie. Op zijn minst zou die oriëntatie door onderwijsverstrekkers moeten worden gegeven, met een eenduidig curriculum en de kwaliteitscontrole van de inspectie.

Mijnheer de minister, mijn beschouwingen waren enigszins offensief en soms pessimistisch. Ik wil evenwel niet de indruk wekken dat de sp.a-spiritfractie deze nota niet lust, wel integendeel. We willen slechts waarschuwen dat dit niet voldoende is om de integratie van de nieuwe Vlamingen te bespoedigen. Het is meer dan nodig dat er op het vlak van het onderwijs, werk en wonen zichtbaar vooruitgang wordt geboekt. Ik besef maar al te goed dat we hiervoor evenwichten en goodwill moeten zoeken bij de bevolking, zowel bij allochtonen als bij autochtonen.

We zullen inderdaad vooruit moeten rijden, maar ook tegelijk omzien om te kijken of iedereen wel mee is. Ik begrijp dat dit niet gemakkelijk is, maar het is wel dé uitdaging bij uitstek om de samenlevingsproblemen aan te pakken.

Mijnheer de minister, wij steunen uw nota. Tegelijkertijd staan we kritisch tegenover de stoerdoenerij her en der in de media. (*Applaus bij de meerderheid en bij Groen!*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het inburgeringsdecreet werd tijdens de vorige legislatuur vanuit het niets gecreëerd en opgestart. Het beleid werd gestart vanuit een positieve visie op de samenleving. Aan de vertegenwoordigers van het Vlaams Belang zeg ik, of u het nu graag hebt of niet, dat onze samenleving vandaag en morgen zal bestaan uit mensen van verschillende culturen. Dat zal zo zijn in Antwerpen, dat zal zo zijn in Vlaanderen, dat zal zo zijn in heel Europa. Het Vlaams Belang zal dat niet kunnen tegenhouden.

Het is belangrijk dat we vanuit een positieve visie zoeken hoe we het samenleven van mensen uit verschillende culturen optimaal kunnen organiseren. Inburgering was daarbij een van de belangrijkste sleutels. Daarnaast was er ook het besef dat heel wat van de huidige samenlevingsproblemen voortkomen uit het feit dat de vorige generatie helemaal niet werd onthaald. De heer Mahassine heeft het daarnet ook over gehad. Ze heeft niet de mogelijkheid gekregen om onze taal te leren.

Inburgering was een instrument van insluiting, een mogelijkheid om nieuwkomers sneller te laten meedraaien in onze samenleving, met respect voor wederzijdse verschillen. We hebben inburgering verplicht, ook tijdens de vorige legislatuur. Ik heb soms de indruk dat dit als een verworvenheid van de nieuwe Vlaamse Regering wordt gezien. Er is inburgeringsplicht omdat de grote meerderheid van allochtonen wil integreren en de inburgeringscursus wil volgen. De lange wachtlijsten die van meet af aan hebben bestaan, zijn daar de getuige van.

Ik wil een anekdote vertellen van een oudere vrouw uit Limburg die me vroeg om ook cursussen voor

Vogels

oudkomers te organiseren. Ze leefde alleen omdat haar man gestorven was en haar kinderen het huis uit waren. Ze kende geen Nederlands en kon het ook niet lezen. Ze voelde zich sociaal geïsoleerd. Die vrouw was totaal niet in staat om mee te draaien in onze samenleving.

Talenkennis is ontzettend belangrijk, vandaar de verplichting. Niet omdat de overgrote meerderheid van mensen van vreemde origine niet wilde inburgeren, maar omdat het erg belangrijk is, is inburgering een recht én een plicht. Het is te vergelijken met onderwijs. We vinden onderwijs erg belangrijk, maar het recht erop kan maar worden gerealiseerd via de leerplicht. Hetzelfde geldt voor inburgering. We vinden inburgering zo belangrijk dat – ook voor die schaarse groep van vrouwen die via gezinshereniging naar hier komt – het recht ook een plicht is. De leerplicht kan echter pas hard worden gemaakt, als er voor iedereen plaats is op school. Dat geldt ook voor het inburgeringsdecreet. Inburgering verplichten is een engagement voor de overheid om in voldoende cursussen te voorzien. De wachtlijsten zijn echter langer dan ooit voor wie Nederlands wil leren. In de motie van de meerderheid is een voldoende aanbod aan cursussen niet de eerste prioriteit. Het staat ergens op de zevende plaats, na een aantal opsommingen van groepen die ook verplicht moeten worden om ingeburgerd te worden. Met andere woorden, de kar wordt steeds verder voor het paard gespannen.

Mijnheer de minister, aanvankelijk was ik vrij tevreden over uw aanpak, maar de jongste tijd heb ik het steeds moeilijker met het soort wedstrijd van wie het meeste verplicht en wie het hardst het woord ‘verplichten’ roept. Nederlands wordt verplicht voor wie een sociale woning wil. Nederlands wordt verplicht als remedie tegen fundamentalisme in moskeeën. Nederlands is verplicht voor wie wil werken. Nederlands is absoluut geen *deus ex machina*. Het is één en een heel belangrijke hefboom om in een samenleving mee te draaien, maar het is niet het enige instrument.

Het is een feit dat jongeren van de eerste en tweede generatie die Nederlands kennen en onze waarden en normen hebben meegekregen, geen werk vinden omwille van hun cultuur. Onlangs vertelde iemand me dat hij geen lening bij de bank kreeg. Gelukkig had hij wel werk gevonden omdat men in het bedrijf dacht dat hij Italiaan was. Zijn naam

eindigt namelijk op ‘io’, wat voor een Marokkaan niet gebruikelijk is. ‘Hadden ze geweten dat ik dat wel was, had ik de job niet gekregen’, zei hij me. De lening bij de bank kreeg hij niet omdat zijn vrouw gesluierd was.

We mogen ons niet laten opjagen door de hete adem van het Vlaams Belang, dat hoe dan ook nog steeds een racistische partij is. Ik ben nooit meer gechoqueerd dan door het voorstel om moskeeën buiten de steden te plaatsen. Het doet me denken aan toestanden die we in Zuid-Afrika altijd als apartheid hebben benoemd.

Mijnheer de minister, ik heb het erg moeilijk als u met die hete adem in uw nek gaat praten over Nederlands in moskeeën en in het belijden van de islam. Daarmee zet u een van onze grondwaarden op de helling, namelijk de vrijheid van godsdienst en de scheiding van kerk en staat. U wekt de indruk dat in moskeeën alleen maar het fundamentalisme wordt gevoed en de emancipatie van de vrouwen wordt tegengewerkt. Dat is de uiting van een selectieve verontwaardiging. Andere godsdiensten kennen ook fundamentalistische stromingen, en die worden ook in België beleden. Als ik de voorpagina van *De Morgen* van vandaag mag geloven, dan moeten we het jongste boek van de huidige paus eens lezen. Wat daarin staat, past ook niet in wat we onze normen en waarden noemen.

Ik vind het vreemd dat de minister de islam een beetje verkettert en afschildert als een conservatieve factor. Hij doet dat uitgerekend op een ogenblik dat zelfs de socialistische godsdienst als een positieve voedingsbodem voor waardebesef erkennen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik heb de indruk dat mevrouw Vogels stilaan in overdrive gaat. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Mieke Vogels: Niet ik, maar u gaat in overdrive.

Minister Marino Keulen: Vooreerst wil ik opmerken dat ik werk maak van de erkenning van de islam. Zo wil ik een billijke en gelijke behandeling van de islam naar analogie met de vijf andere erkende godsdiensten realiseren.

Ik heb nooit de ambitie gehad, en zal die ook nooit hebben, om me met de inhoud van het geloof bezig

Keulen

te houden. Dat is een zaak van de gelovigen zelf. Ik vraag aan de islam hetzelfde als wat we van de andere erkende geloofsgemeenschappen vragen. Ik wil dat er één aanspreekpunt komt. Ik wil dat de moslimgemeenschap een transparante werking uitbouwt, zodat we weten wie waar actief is, wie wat financiert en waar moskeeën zijn gevestigd. We vragen dat ook aan andere geloofsgemeenschappen. We vragen ook dat men onze Vlaamse pluralistische samenleving aanvaardt. De moslimgemeenschap moet aanvaarden en erkennen dat er verschillende geloofsovertuigingen zijn, dat er mensen zijn die niet geloven – en dat dit mensen niet beter of slechter maakt –, en dat de overheid in geloofszaken neutraal is. De lat moet voor iedereen gelijk liggen.

Wat het taalgebruik in moskeeën betreft, heb ik mijn standpunt duidelijk genuanceerd. Met de liturgie bemoeien we ons niet. Als joden in synagogen het Hebreeuws gebruiken en katholieken in kerken het Latijn, dan mogen moslims in moskeeën het klassieke Arabisch gebruiken. Dat is allemaal hun zaak, maar in contacten met de overheid en bij publieke gelegenheden moet men het Nederlands als voertaal gebruiken. Dat is een voorwaarde die voor iedereen geldt. De lat ligt dus voor iedereen gelijk.

We respecteren het geloof van de mensen, en we zijn daarin consequent. Wat we voor de enen doen, doen we ook voor de anderen. Met de steun van de regering ben ik de eerste die daar werk van maakt. Ik hou er bijgevolg niet van om in het kamp van de bijna-racisten te worden geduwd. Dat is niet juist. (*Applaus bij de meerderheid en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Het siert de minister dat hij werk maakt van de erkenning van de islam. Ik zal hem daarin altijd steunen.

Hij moet echter ook weten dat er is getalmd met de erkenning. Dat is niet zijn schuld, en we weten dat het niet gemakkelijk was om één aanspreekpunt te bekomen. Beide partijen dragen daarvoor schuld. Maar het feit dat de overheden met die erkenning zo lang hebben gewacht, heeft ertoe bijdragen dat de deur werd geopend voor moslims met veel geld

en minder goede bedoelingen. Zij begonnen in de moskeeën te infiltreren. Het is op dat vlak 5 over 12. Ik ben dus erg blij dat de minister werk maakt van die erkenning.

Ik weet dat de minister zijn eerste uitspraken over de vernederlandsing van de islam heeft genuanceerd. Bij de publieke opinie is zijn eerste boodschap echter blijven hangen. Het is een boodschap die onverdraagzaamheid en vooroordelen voedt.

Ik ben het met u eens en ik ben blij met de uitspraak die u nog eens herhaalt. Alle godsdiensten staan op gelijke voet, ook wat hun transparantie aangaat. Ik denk dat andere godsdiensten ook op dit vlak nog werk aan de winkel hebben. Laat ons er inderdaad voor zorgen dat alle godsdiensten op dezelfde manier worden behandeld en dat we niet een godsdienst die wereldwijd wordt gestigmatiseerd, ook in Vlaanderen stigmatiseren. Het samenleven met anderen wordt daardoor zeker niet vergemakkelijkt.

Hetzelfde geldt een beetje voor de talenkennis in de sociale huisvesting. U weet dat ik het hier totaal niet met u eens ben. Er wordt een systeem opgesteld dat ik de blauwe betutteling heb genoemd. Men zou een examen moeten afleggen alvorens in de sociale huisvesting te kunnen instappen en bewijzen dat men Nederlands spreekt. Men geeft zo de indruk dat de kennis van de Nederlandse taal de deus ex machina is die de problemen in de sociale huisvesting kan oplossen.

U was ook op Linkeroever aanwezig bij de verenigingen van sociale huurders. Zij stellen zelf dat daarin het probleem zeker niet alleen schuilt. Men moet niet de indruk wekken dat de kennis van de taal alle samenlevingsproblemen oplost. Er hangen veel meer elementen mee samen. Al deze stoere uitspraken storen mij geweldig.

Ik denk, mijnheer de minister, dat wij in Vlaanderen dringend het geweer van schouder moeten veranderen en het verhaal van rechten en plichten in een positief daglicht moeten stellen.

De voorzitter: De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren: Er zit waarheid in uw woorden. De kennis van de taal alleen zal niet alle problemen wegwerken. Het valt mij toch op dat u niet stelt dat het een grote hulp zou zijn als iedereen

Vermeiren

ten minste dezelfde taal spreekt om elkaar beter te leren begrijpen. U zegt niet akkoord te gaan met de visie van de minister. Naar mijn gevoel heeft de minister ook nooit gezegd dat hij alleen daaraan belang hecht. Het allerbelangrijkste om mensen te laten samenleven is toch de vereiste dat zij kunnen praten met elkaar en elkaar leren begrijpen en trachten te 'verbeteren' in de goede zin van het woord. Wat is er mis met het feit dat de minister stelt dat men de taal moet leren spreken.

Mevrouw Mieke Vogels: Wij zaten ook samen in de vorige legislatuur en ik heb zelf mee gestalte gegeven aan het inburgeringdecreet en de verplichting mee ingeschreven omdat ik er inderdaad van overtuigd ben dat het ongelooflijk belangrijk is dat men op zijn minst elkaar verstaat. Ik heb daarstraks ook gezegd dat de inburgeringsplicht voor de overheid de verplichting meebrengt om voldoende taalcursussen te organiseren. Op dit moment is dat niet het geval. In het inburgeringsdecreet staat dat iedere nieuwkomer Nederlands moet leren. Als men dan stelt dat men Nederlands moet kennen alvorens recht te hebben op een sociale woning, keert men een positief verhaal om en maakt men van het insluitingsmechanisme een uitsluiting. Het uitsluitingsmechanisme geldt hier om andere redenen. We zullen het daar straks over hebben, als het over woonbeleid gaat.

Ik antwoord op uw vraag. Ik ben niet tegen het kennen van het Nederlands. Integendeel, ik ben er een grote voorstander van. Ik heb zelf tijdens de vorige legislatuur mee gestalte aan het decreet gegeven. Maar laat ons de kar niet voor het paard spannen en laat ons het houden op een positief verhaal en de mensen de mogelijkheid geven om Nederlands te leren en hen ertoe verplichten als ze het niet kunnen, maar niet de taal als uitsluitingsmechanisme gebruiken. Het recht op wonen primeert boven de kennis van de taal. Ook daar ziet men dat men een aantal van onze grondrechten in vraag stelt. Ik heb het daar vreselijk moeilijk mee.

De heer Francis Vermeiren: Wij zijn het erover eens dat u terugkomt op uw stelling van zo-even.

Mevrouw Mieke Vogels: Neen, want ik ben ermee begonnen.

De heer Francis Vermeiren: Ik neem aan dat u mij geen gelijk kunt geven. Ik zie dat u uw positie

afzwakt en zegt dat Nederlands leren een goede zaak is. We zullen hierover geen volledige consensus vinden. Over de grond van de zaak gaan we akkoord. U hebt gelijk dat mensen een kans moeten krijgen, maar de indruk mag niet worden gewekt dat wij alléén absoluut iets moeten doen om anderen kansen te geven.

Elk individu moet een persoonlijke inspanning kunnen leveren. Van welke nationaliteit of religie iemand is, speelt hierbij geen enkele rol.

Mevrouw Vogels, we interpreteren de woorden van de minister blijkbaar vaak anders. U mag niet de indruk wekken dat we alles zelf zullen organiseren. Het is onze plicht de mensen ertoe aan te zetten zelf initiatief te nemen. We moeten erover waken dat de mogelijkheden bestaan, dat de nodige infrastructuur en andere mogelijkheden er zijn opdat heel het apparaat zou functioneren.

Onze standpunten liggen uiteindelijk niet zo ver van elkaar.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Ik zou de heer Vermeiren willen bijtreden. Wat hij voorstelt, is het minimum minimumorum.

Ik wil tevens nog even terugkomen op de vergelijking die mevrouw Vogels tussen de islam en de andere godsdiensten heeft gemaakt. Normaliter zouden alle godsdiensten gelijk moeten zijn voor de wet. De islamitische gemeenschap moet evenwel zelf een signaal geven en zelf duidelijk maken dat hun godsdienst op godsdienstig niveau aan de andere godsdiensten gelijk is. De praktijk toont aan dat de islam helemaal geen vredelievende godsdienst is. In heel de wereld zien we waarvoor de islam kan staan. Deze ochtend is bekendgemaakt dat drie radicale imams uit Eindhoven uit het land zullen worden gezet. Eindhoven is niet ver van ons verwijderd. We kunnen moeilijk stellen dat de islam gelijkwaardig aan de andere godsdiensten behandeld moet worden. We moeten dit nuanceren. (*Opmerkingen*)

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Vrancken, ik wil me absoluut van uw uitspraken distantieëren. De islam is een godsdienst als alle andere. In naam van God of van Allah zijn helaas al vele oorlogen gevoerd. Dit geldt trouwens voor alle godsdien-

Vogels

stige leiders. Als een voorstander van de vrede veroordeel ik al die oorlogen. Alle godsdiensten vertonen hun fundamentalistische en democratische uitingen. We moeten resoluut voor die democratische uitingen kiezen. Deze keuze moeten we trouwens in verband met elke godsdienst maken. In de katholieke kerk mag een vrouw nog steeds de erediensten niet bedienen.

Alle godsdiensten zijn gelijk. Dit is een van de grondslagen van onze democratische staat. Indien u deze gelijkheid in vraag stelt, bewijst u andermaal dat uw partij geen democratische partij is.

De heer John Vrancken: Mevrouw Vogels, het spijt me, maar ik stel niet in vraag dat alle godsdiensten gelijk zouden moeten zijn.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Vrancken, u hebt dat net gezegd.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw Vogels, u hebt het verband tussen taal en huisvesting gelegd. Volgens artikel 23 van de Grondwet is het recht op behoorlijke huisvesting een grondwettelijk recht. Artikel 23 stelt echter ook dat de overheden hieraan voorwaarden, rechten en plichten kunnen koppelen.

Tijdens de commissiebesprekingen hebben we duidelijk gemaakt dat het hier om een insluitings- en niet om een uitsluitingsmechanisme moet gaan. Ik vind evenwel dat we elke kandidaat-huurder mogen vragen een inspanning te leveren om onze taal te leren. De overheid heeft dan ook de plicht een aanbod te creëren en de mensen te responsabiliseren.

Tijdens de discussies die de voorbije weken zijn gevoerd, hebben bepaalde mensen zich achter het reeds vermelde artikel van de Grondwet verscholen. Dit is niet correct. Artikel 23 van de Grondwet stelt duidelijk dat we ook voorwaarden en plichten kunnen opleggen. Deze voorwaarden en plichten mogen natuurlijk niet in strijd met de anti-discriminatiewet zijn.

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Ik zou even willen reageren op wat de heer Vermeiren daarnet heeft gezegd. Uit dit debat blijkt eens te meer waarin de socialisten en de liberalen van elkaar verschillen. Het gaat om het verschil tussen individuele emancipatie en groepsemancipatie.

Wij, als socialisten, ondersteunen de individuele emancipatie, maar we geloven ook sterk in groepsemancipatie. De geschiedenis heeft dat bewezen. Indien we de arbeiders nooit als groep hadden geëmancipeerd en ondersteund – en het socialisme heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld – had de emancipatie van de arbeidersbeweging nooit het huidige niveau bereikt.

We willen dat dat ook van toepassing is op de nieuwe doelgroepen. We zullen de individuele emancipatie blijven ondersteunen, om mensen zoveel mogelijk kansen te geven, want niet elke allochtoon komt in het Vlaams Parlement of bereikt een maatschappelijk doel. We blijven wel constant hameren op groepsemancipatie. Op dit vlak hebben we nog veel werk, en het mag niet zomaar aan de kant worden geschoven.

De heer Francis Vermeiren: Mijnheer Mahassine, onze standpunten verschillen niet veel. De arbeidersbeweging is inderdaad een schitterend voorbeeld.

Wij zeggen wel dat we voorzichtig moeten zijn. We mogen niet de indruk wekken dat de mensen, nadat de middelen zijn gecreëerd, geen inspanning meer moeten doen. We mogen het hun niet te gemakkelijk maken. Dat moeten we soms durven zeggen, ook tegen onze eigen kinderen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, ik wil het nog even hebben over de taalvereiste op het vlak van huisvesting en het beeld dat daarover wordt gecreëerd. Ik denk dat het een zeer genuanceerd verhaal is. Het is niet gericht op uitsluiting, maar op emancipatie.

Om dit te illustreren heb ik steeds een duidelijk voorbeeld aangehaald. Als een woning vroeger beschikbaar is dan een plaats in een cursus Nederlands, krijgen de kandidaten de beschikking over de woning of het appartement, onder een opschortende voorwaarde. Op het ogenblik dat er een

Keulen

plaats is in een cursus, moet die worden aangevat en voleindigd. Nadien krijgt men dan een definitief huurcontract.

Mevrouw Vogels, er zijn geen examens en de cursus is voor iedereen kosteloos. De drempel is zo laag mogelijk gehouden.

Als we het uitleggen aan de allochtone gemeenschappen stellen we vast dat er een breed draagvlak voor bestaat. De voorzitter van de Unie van Turkse Verenigingen zei me dat ons land één fout heeft gemaakt, meer bepaald dat we de taalverplichting te laat hebben ingevoerd. Hij zei dat zijn generatie het moeilijk heeft volwaardig te participeren aan het maatschappelijke debat, precies omwille van de gebrekkige kennis van de taal. Ik beseef wel dat de taal maar één aspect is van integratie, en dat er nog veel andere zijn.

De regel is niet in strijd met artikel 23 van de Grondwet over het recht op een fatsoenlijke woning. Mevrouw Heeren heeft geïllustreerd dat er in dit land geen enkel grondrecht is dat niet aan voorwaarden wordt gekoppeld. Wie een leefloon ontvangt, moet werkbereid zijn en wie een werkloosheidsvergoeding krijgt, moet beschikbaar zijn voor de VDAB. Hier wordt dezelfde logica gevolgd: voor wat, hoort wat. Niet om mensen uit te sluiten, want als er een woning is, maar geen plaats in de cursus, krijgen de mensen onderdak.

Het is een verhaal van kansen en emancipatie, waarbij we uitsluiting willen tegengaan. Vandaag is er een feitelijke segregatie omdat mensen niet in staat zijn met elkaar te communiceren.

Ik voer letterlijk uit wat in het regeerakkoord staat en geef gevolg aan de vragen van de lokale huisvestingsmaatschappijen. Zij hebben een hart voor de sociale huurders, staan dag in dag uit tussen de mensen en nemen hun verantwoordelijkheid op. Zij zeggen dat het geen toverformule is, maar dat het alleszins de leefbaarheid in de appartementsblokken gevoelig zal helpen verbeteren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Ik ben blij dat de heer Mahassine een uitspraak doet die hij daarstraks niet heeft gedaan. Daarstraks zei hij dat het gelukkig 'wij en zij' is, en niet 'wij of zij'. Nu zei hij dat het 'wij of zij' is. De uitspraak dat je als een groep integreert en een vergelijking met de vroegere arbeidersbeweging, zijn totaal foute redeneringen. De allochtone gemeenschap is geen uniforme groep. In het beleid van de minister komt naar voren dat de verscheidenheid, de eigenheid en de bijzondere specificiteit hun rechten en plichten krijgen.

De vergelijking met de arbeidersbeweging gaat totaal niet op. Het beleid zoals het nu wordt gevoerd, wil ook drempels wegnemen die gelden voor zowel allochtonen als autochtonen. Zeker in het gelijkheidsverhaal in het onderwijs gaat het over rechten en plichten met gelijke kansen op het ogenblik dat je in bepaalde situaties gebruik maakt van de bestaande mogelijkheden. Het verhaal van de groep bestaat niet en heeft ook nooit bestaan bij de arbeidersbeweging. Het ging over drempels wegnemen en stimulansen geven.

Ik blijf erbij dat het verhaal zoals het nu wordt geschreven – hierbij ben ik het totaal oneens met de redenering van mevrouw Vogels – vertrekt van gelijke kansen, rechten en plichten. Uit alle onderzoeken blijkt dat taal een essentieel criterium is voor welke vorm van integratie ook. Mevrouw Vogels, u brengt dit in correlatie met een aantal andere zaken. Dat is niet correct. De sociale omgeving waarin iemand functioneert, het werkmilieu en het thuismilieu, zijn mede bepalende factoren om op een volwaardige wijze te kunnen integreren. Dat staat helemaal niet haaks op het beleid dat de minister dienaangaande wil voeren.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik ben niet tegen het verhaal van rechten en plichten. Iemand die hier rechtmatig bij ons komt wonen en papieren heeft, heeft de plicht Nederlands te leren en in te burgeren, daarover zijn we het allemaal eens. Waar ik problemen mee heb, is dat het kennen van de taal ook nog eens wordt gebruikt als instapmogelijkheid in de sociale huisvesting. We zullen daarover in de commissie waarschijnlijk nog heel veel kunnen praten. Ik zal echter kunnen aantonen dat dit een zo draconisch en complex verhaal is dat het onuitvoerbaar zal zijn.

Vogels

Ik pleit ervoor dat erop toe te zien dat het inburgeringsdecreet goed kan worden uitgevoerd, wat een verhaal is van rechten en plichten. We moeten ervoor zorgen dat er voldoende trajecten zijn voor we een soort van opbod beginnen van wie er allemaal Nederlands moet kennen en in welke gevallen, want dat is de kar ver voor het paard spannen. Over het eerste gedeelte zijn we het in het Vlaams Parlement voor een groot stuk eens. Over het tweede gedeelte zal nog heel wat discussie volgen, onder meer in de commissie voor Wonen.

Ik eindig met de oproep tot u allemaal om dringend het geweer van schouder te veranderen en het verhaal van rechten en plichten in te bedden in een positief verhaal over 'wij samen'. Onze samenleving is aan het vergrijzen en ze heeft migratie nodig. Dat wordt erkend in alle Europese landen, ook in Canada waar er een georganiseerde migratie bestaat.

De cijfers leren ons dat we in Vlaanderen niet goed bezig zijn. In het zesde leerjaar van het lager onderwijs wordt 13 percent van de autochtone kinderen doorverwezen naar het technisch onderwijs. Van de allochtone leerlingen wordt op dat ogenblik al 50 percent doorverwezen naar het technisch onderwijs. Dan is er iets fout met die doorverwijzing. We moeten inspanningen doen om zorgen dat we het talent dat aanwezig is in die groep tevoorschijn halen. Nauwelijks 13 percent behaalt een ASO-diploma. Wat het universitair en hoger onderwijs betreft, haalt 2 tot 4 percent een diploma. Als we dan bedenken dat vandaag in Antwerpen en Limburg 1 op 4 kinderen wordt geboren uit een allochtone ouder, en dat 58 percent van de kinderen in het lager onderwijs in Antwerpen in het gebied binnen de ring thuis een andere taal spreken dan het Nederlands, dan betekent dit dat we niet goed bezig zijn. Dit betekent dat binnen 10 tot 15 jaar het gemiddelde opleidingsniveau van onze jongeren zal dalen in plaats van stijgen. Met het oog op de evolutie naar een kennismaatschappij, zou dat dramatisch zijn.

We hebben er allemaal belang bij een duidelijk plan uit te werken. Ik heb dat een Marshallplan genoemd. Bij dat plan moeten alle geledingen van onze samenleving, dus niet alleen het onderwijs, maar ook de organisaties van migranten zelf en de moskeeverenigingen, het eens worden over een

concept om jongeren van allochtone origine op te stuwen, om kaders te vormen. In die zin ben ik het eens met de heer Mahassine: integratie is een collectief gebeuren. Wij moeten kansen geven aan individuen opdat zij een elite zouden vormen ter emancipatie van hun eigen gemeenschap. Zo is dat gebeurd bij de democratisering van het onderwijs voor arbeiderskinderen. Degenen die aan de universiteit studeerden, hebben gezorgd voor goedkope maaltijden en cursussendiensten. Dat verhaal moeten we opnieuw schrijven. Als we dat niet doen, dan maken wij allemaal samen – dus niet zij en wij – dat onze samenleving erop achteruit gaat, en niet vooruit. Met die positieve oproep wil ik mijn betoog besluiten. (*Applaus bij Groen! en sp.a*)

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, misschien is het mijn beroepsmisvorming als historicus, maar ik wil opnieuw beginnen met een blik op de vorige zittingsperiode en het vorige regeerakkoord. Kijken naar het verleden geeft geen antwoorden, maar helpt soms om de problematiek te verduidelijken. In deze zaak is dat zeker aan de orde. Het vorige regeerakkoord bevatte geen hoofdstuk over samenleven in diversiteit. Wel vond men er heel wat maatregelen in terug, versnipperd over alle mogelijke andere bevoegdheidsdomeinen. Deze regering heeft wel een specifiek hoofdstuk in haar regeerakkoord ingeschreven, en ook een specifiek bevoegde minister. Dat is alvast een zeer grote verdienste.

Dit beleid staat natuurlijk in zijn kinderschoenen. We zijn nog ver verwijderd van de situatie in sommige ons omringende landen, zoals Nederland, waar men vandaag al 260 miljoen euro besteedt aan het inburgeringsbeleid. Daar kan men plannen maken om alle mensen van allochtone afkomst, oudkomers en nieuwkomers, een inburgeringstraject aan te bieden als ze niet een bepaald aantal schooljaren in het Nederlands hebben doorlopen. Gezien ons budgettaire kader kunnen wij daar alleen maar van dromen.

Mijnheer de minister, het is ook een beleid waarbij u moet hinken op één been. Vlaanderen is wel bevoegd om de inburgering te organiseren, maar is niet bevoegd inzake het migratiebeleid, de sociale wetgeving en justitie. Dan moet men maar eens beginnen een inburgeringsbeleid te voeren. Dat is

De Wever

niet dweilen met de kraan open, maar alleszins wel dweilen zonder zelfs aan de kraan te kunnen draaien. Je moet het maar doen. We weten allemaal dat de asielpcedure niet deugt. De periode tussen de ontvankelijkheid en de erkenning, die slechts in een kleine minderheid van de gevallen wordt bekomen, is veel te lang, waardoor er van een effectief uitwijzingsbeleid geen sprake is. Het valt dan vaak niet menselijk te verantwoorden dat men nog uitwijst. Dat geef ik grif toe.

Men zal er maar aan beginnen met een federale snel-Belg-wet, waarvan ondertussen alle Vlaamse partijen, ook deze die de wet mee hebben goedgekeurd, menen dat hij een vergissing is gebleken. Gezien het feit dat we moeten samenleven met een andere democratie, zal het echter zeer moeilijk zijn om ons van die wet te ontdoen, hoewel hij haaks staat op elk inburgeringsprincipe en op de koppeling die mijns inziens moet worden gemaakt tussen identiteit en nationaliteit.

U moet het doen zonder bevoegdheid over de sociale wetgeving, die in deze aangelegenheid hét instrument is om gedrag te kunnen sturen, en zonder bevoegdheid over justitie, terwijl u moet vaststellen dat de federale minister van Justitie, mevrouw Onkelinx van de PS, een lachertje maakt van de verplichte inburgering doordat ze de justitiële pendant van dat principe gewoon niet invult.

Het beleid staat dus in zijn kinderschoenen en op één been, maar bovendien ook in het brandpunt. U zult al wel gemerkt hebben, mijnheer de minister, dat een verkeerd woord heel snel gezegd is, of dat een woord heel snel verkeerd begrepen is. Deze week werd u afgeschilderd als racist; nu heb ik ook al gehoord dat u te weinig doortastend bent. De ene zei dat het 5 voor 12 is, en de andere dat het inmiddels al ruim 5 over 12 is, elk vanuit een totaal andere invalshoek. De heer Penris had zowaar medelijden met u, maar dat zou ik niet au sérieux nemen, als u dat al deed. (*Gelach/Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

Ik mag de minister wel een tip geven. Dat is mijn prerogatief in de mij toegemeten spreektijd. Mijnheer de minister, zelf heb ik alvast geen medelijden met u omdat u met alle zonden van Israël wordt beladen. Ik zie dat immers als een bewijs dat de tonaliteit van uw inburgeringsnota en de manier

waarop u het tot nu toe aanpakt, goed is. U vermijdt de oude val, namelijk de romantisering van het multicultureel verhaal, waarbij de bevolking wordt ingelepeld dat het fantastisch is, en enkel de klemtoon wordt gelegd op de kansen en de opportuniteit die het biedt. U vermijdt anderzijds ook de val van de dramatisering, waarbij elk probleem wordt uitvergroot, en enkel wordt gewezen op de risico's en bedreigingen, die overigens ook reëel zijn.

U gaat volgens mij uit van het enige correcte standpunt, namelijk dat het multi-etnische Vlaanderen een feit is, dat het inderdaad kansen en mogelijkheden biedt, maar ook risico's en bedreigingen. In het beleid moet het ene vermeden, en het andere uitgebuit worden.

Etno-culturele identiteit is een basisrecht. Dat is ook het behoud van die identiteit. Dat recht kan echter nooit, collectief uitgeoefend, uitzonderingen rechtvaardigen op het burgerschap. In uw beleid moet u waken over de homogeniteit van het burgerschap. Alleen dat zal de wij-zij-situatie opheffen. Welke kleur iemand heeft, welke godsdienst iemand belijdt, het zal me eerlijk gezegd worst wezen, zolang ik de ander maar kan erkennen en herkennen als een burger van dezelfde gemeenschap. En op dat punt loopt het niet altijd goed.

Van sommigen in dit halfroond vraag ik de intellectuele inspanning een onderscheid te maken tussen mensenrechten, die absoluut en onvervreemdbaar zijn, en burgerrechten, die eigen zijn aan het burgerschap, waaraan ook burgerplichten verbonden zijn. Al voeg ik daar meteen aan toe dat het inderdaad geen zwart-witverhaal is. We moeten niet de klemtoon leggen op de eis dat aan de burgerplichten moet worden voldaan in een situatie waarin mensen, zoals vandaag inderdaad het geval is, het moeilijk hebben om ook hun burgerrechten voldoende te genieten.

Het is geen zwart-witverhaal. Uit een historische analyse blijkt dat een passend beleid lang afwezig was. Nu staat zo'n beleid nog maar in de kinderschoenen. Dat heeft tot situaties geleid waarvoor we collectief verantwoordelijkheid dragen. Het heeft aanleiding gegeven tot ongewenst gedrag, zowel van de kant van de autochtonen als van die van de allochtonen. Dat moet bijgestuurd worden tot een beleid van burgerrechten en burgerplichten.

De Wever

Mijnheer de minister, u zit op het goede spoor. Als u van twee kanten wordt bestookt, dan is dat een teken dat u op dat spoor blijft. Ik hoop dat dat nog lang zal duren.

Er zijn echter ook minder goede punten in uw beleidsnota. U besteedt geen aandacht aan de problematiek van de Franstalige inwijking in Vlaams-Brabant. Ook dat is volgens mij inwijking, en ook daarvoor moet Vlaanderen als gemeenschap een onthaalbeleid organiseren. Het is niet goed dat we dit niet doen, want ook dit is een sociale problematiek.

Ontleedt u maar eens de cijfers van de werkloosheid in Vlaams-Brabant, dan zult u zien hoe sterk de Franstaligen in de statistieken vertegenwoordigd zijn. In verhouding tot hun aandeel in de bevolking gaat het over een groteske oververtegenwoordiging. Kijkt u ook eens in de sociale huisvesting hoeveel Franstalige kandidaten er zijn. Als u die taaltoets oplegt, dan moet u hem aan iedereen opleggen. U hoeft geen uitzonderingen te maken.

De doelgroep van de verplichte inburgering is veel te beperkt. Ik heb geprobeerd te achterhalen hoeveel mensen vandaag in een inburgeringstraject zitten, die echt onder de verplichting vallen. Het is niet gemakkelijk om die gegevens te verkrijgen. Een klein veldonderzoek leidt tot de conclusie dat 10 tot 15 percent van de mensen die een cursus Nederlands tweede taal volgen, daar zitten omdat ze onder de verplichting van het decreet vallen. Dat ze onder de verplichting vallen, is geen negatief gegeven, want het veldonderzoek wijst ook uit dat de verplichting absoluut niet als problematisch wordt aangevoeld, noch door de betrokkenen, noch door de sector.

Alleszins is de groep die verplicht is veel te klein wat wijst op een gebrek aan middelen. Vandaag komen er nog steeds veel gezinsvormers en gezinsherenigers binnen. U hebt daar geen enkele vat op. Het is essentieel dat u die groep in de verplichte inburgering stopt. Dit is geen repressief gegeven, maar gaat om het geven van kansen. Heel veel van die mensen zijn analfabeet. Zonder verplicht inburgeringstraject blijven ze verstoken van enige taalkennis en dat leidt tot kansarmoede die van generatie op generatie wordt doorgegeven. Vaak zijn dit de mensen die hun kinderen in het onderwijs moeten begeleiden, maar niet over de mogelijkheden daar-

toe beschikken. Deze groep moet zeker in de verplichte inburgering worden ondergebracht.

De intentie in uw beleidsnota om ontvankelijk verklaarde asielzoekers te schrappen, vinden we totaal verkeerd. U stelt zelf dat ze eigenlijk niet moeten worden verplicht omdat 90 percent niet mag blijven. In uw beleidsnota schrijft u zelfs: 'mag niet (legaal) blijven'. Dat is natuurlijk het probleem, want de facto blijven ze wel. U hebt geen bevoegdheid inzake het uitwijzingsbeleid. U kunt deze groep maar beter in de verplichte inburgering houden.

Zo kunnen we nog even doorgaan, maar u zou vooral naar het Nederlandse model moeten kijken. Als Vlaamse volksvertegenwoordiging moeten we de komende jaren collectief de budgettaire implicaties van zo'n beleid aanvaarden.

Een ander punt van kritiek betreft de organisatie van de inburgeringscursussen, want die kan veel beter. We kennen de problematiek van de wachtlijsten, maar daarnaast zijn er nog heel wat kinderziekten. Ik heb in de commissie voorgesteld om een hoorzitting te organiseren met de sector. Die zou heel leerrijk zijn, want dan zouden we de verhalen horen over het secundaire inburgeringstraject dat helemaal niet is afgestemd op het primaire, over de loopbaanoriëntatie die niet goed in elkaar steekt, over het opvolgingssysteem dat niet op punt staat, over de inplanting van de Huizen van het Nederlands, waarover ik heel lang zou kunnen spreken. Ik heb echter geen tijd meer over en ik heb de commissieleden al op de zenuwen gewerkt met deze verhalen. Ik vestig er enkel de aandacht op dat we heel wat werk voor de boeg hebben. Ik heb hierover een reeks schriftelijke vragen gesteld. Uit de antwoorden heb ik opgemaakt dat er een echt gebrek aan informatie is en u heel wat vragen niet kunt beantwoorden.

Mijnheer de minister, ik sluit af met de suggestie om, zoals voor het stedenbeleid, een witboek te schrijven over de stand van zaken in het inburgeringsbeleid zodat we jaarlijks over gedegen informatie kunnen beschikken. Ik zal u met een goed gevoel naar de lunch laten vertrekken, want voor mijn partij en mezelf hebt u de juiste tonaliteit gevonden, het beleid krijgt eindelijk vorm. Het vergt nog veel werk, maar bij dat werk willen we u constructief ondersteunen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, een aantal dingen werden reeds uitgeklaard. Het is inderdaad belangrijk dat we met de invoering van een functioneel bevoegde minister een keerpunt bereikt hebben. Het gaat immers over een belangrijk samenlevingsonderwerp.

Het is ook belangrijk om in debatten over dit onderwerp niet te vervallen in clichés en taboes. Ik heb gisteren nog meegemaakt dat me werd verweten een racist te zijn. Dat verwijt raakt me, want het is onheus en het holt bovendien de inhoud van het begrip uit. In het verleden hebben we op die manier veel tijd verloren, want 10 tot 15 jaar lang was het onderwerp onbespreekbaar.

De statistieken – en er is niets zo objectief als statistieken – tonen aan dat er nog gigantisch veel werk aan de winkel is. De allochtone medemens staat altijd aan de slechte kant als het gaat over werk, onderwijs, de aanwezigheid in voorbeeldberoepen en in succesberoepen.

We moeten dringend werk maken van de zaak, maar tegelijkertijd beseffen dat er geen toverformules zijn. We moeten dat aan elkaar meegeven als boodschap, maar we moeten tegelijkertijd elke dag de handen uit de mouwen steken. Taal is één aspect, niet het enige, maar heel belangrijk. Werk en onderwijs en andere departementen moeten hun rol spelen.

Ik wil mijn verantwoordelijkheid als functionele minister ten volle opnemen, net als mijn coördinerende opdracht inzake samenleven in diversiteit. Voor het aanbod NT2 ligt de verantwoordelijkheid bij de minister van Onderwijs. Ik wil dat het glasheider is wie waarvoor bevoegd is. Het basismotto blijft dat we mensen kansen geven, maar hen tegelijk op hun verantwoordelijkheid wijzen. We moeten duidelijk zeggen dat racisme en discriminatie uit den boze zijn.

We komen nog maar net uit de startblokken. We moeten nog een gigantische weg afleggen. Mijn leidraad en inspiratie vind ik in het regeerakkoord, niet meer en niet minder.

Momenteel zijn we behoeftedekkend voor de categorie verplichte inburgeraars. Dat is een beperkte groep die we vooral onder de asielzoekers vinden, namelijk diegenen waarvan de gegrondheid van

hun aanvraag wordt onderzocht. Wie nog op de wachtlijsten staan, zijn de mensen die een beroep doen op het aanbod van de centra voor basiseducatie. Dat kan dus ook een laaggeletterde Vlaming zijn.

We werken aan de uitbreiding van de doelgroepen. We hopen tegen het eind van dit jaar een aangepast inburgeringsdecreet voor te leggen aan het parlement. We hopen dat het wordt goedgekeurd en dan in werking kan treden. Ik heb een protocol gesloten met minister Vandenbroucke. Daardoor kunnen die doelgroepen prioritair aan bod komen in de centra voor basiseducatie. Dat maakt deel uit van de structurele oplossing voor de wachtlijsten. Het is niet meer dan logisch: als we iets verplichten, moeten we een aanbod voorleggen om aan de verplichting te voldoen.

Maatschappelijke oriëntatie is voor mij heel belangrijk, vandaar de werkgroep van specialisten. Juristen, filosofen en mensen die ethisch beslagen zijn, zullen daarover nadenken. Het zijn zowel autochtone als allochtone Vlamingen. Zij zullen mij hun werkstuk presenteren midden dit jaar. De cursus MO is vooral praktisch opgesteld. Hij bevat informatie over de VDAB, de RVA, de gemeentelijke en stedelijke diensten. De gemeenschappelijke sokkel van waarden en normen die van enorm belang is voor de samenhang van onze samenleving, geeft men niet, of slechts ad hoc, mee. We proberen dat te uniformiseren. We proberen die basiswaarden, die voor iedereen gelden, voor autochtoon en allochtoon, mee te geven. Tegelijk krijgt iedereen de ruimte om anders te zijn, om een eigen culturele identiteit te ontwikkelen.

Mijnheer De Wever, de Belgische wetgeving laat ons niet toe om aan de Franstaligen een taaltoets op te leggen. Het is alleszins niet eenvoudig om een integratie- of minderhedenbeleid te voeren zonder bevoegdheid inzake immigratie en toegang op het grondgebied en tot de nationaliteitsverwerving. Dat is nu eenmaal een gevolg van ons staatsbestel met de bijhorende configuratie als het op bevoegdheidsverdeling aankomt. Daar moeten we mee leven. We mogen ons werk niet laten hypotheke- ren. De start is gegeven, we hebben nog veel werk. We hebben er hier nog niet het laatste woord over gezegd. (*Applaus bij de meerderheid*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.
De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.01 uur.*
